

Forventningsundersøkelsen 4. kvartal 2007:

Forventninger om høyere lønnsvekst

TNS Gallups Forventningsundersøkelse for fjerde kvartal 2007 viser at det forventes høyere lønnsvekst for 2007 og 2008 enn ved målingen i forrige kvartal.

Næringslivslederne og partene i arbeidslivet oppjusterte sitt estimat for lønnsvekst i 2007, mens økonomene beholdt sitt estimat fra tredje kvartal. For 2008 forventes det høyere lønnsvekst blant alle tre grupper. Husholdningene forventer en høyere lønnsvekst de neste 12 månedene enn ved målingen i tredje kvartal.

Færre forventer økt rente

Blant husholdningene er andelen som forventer høyere innskudds- og lånerente de neste 12 månedene lavere enn i tredje kvartal. Mens 82,7 prosent forventet en høyere rente de neste 12 månedene i tredje kvartal, svarte 66,4 prosent av de spurte det samme i fjerde kvartal. Andelen som forventer et fall i renten er på 4,3 prosent mot 2,2 prosent i forrige måling. Størst økning er det i andelen som forventer at renten skal forbli på det nivået den er på i dag med 25,2 prosent mot 11,4 prosent i tredje kvartal.

Om undersøkelsen:

TNS Gallup utfører på oppdrag fra Norges Bank kvartalsvise forventningsundersøkelser i Norge om inflasjons-, lønns-, valutakurs og renteutviklingen blant eksperter i finansnæringen og academia, partene i arbeidslivet, næringslivsledere og husholdninger. Bakgrunnen for undersøkelsen er at Norges Bank retter pengepolitikken inn mot et mål om lav og stabil inflasjon. Forventninger til den fremtidige prisutviklingen kan i seg selv spille en rolle for den faktiske prisutviklingen. En regelmessig spørreundersøkelse kan bidra til større innsikt i disse spørsmålene.

Undersøkelsen er hittil gjennomført 23 ganger. Økonomer innenfor academia, finansnæringen og partene i sentrale arbeidslivsorganisasjoner blir intervjuet via e-post hvert kvartal.

Ekstremobservasjoner over 8 prosent er her holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen. Næringslivslederne og husholdningene blir intervjuet via telefon. Her er ekstremobservasjoner over 11 prosent holdt utenfor i presentasjonen av gjennomsnittstallene for pris- og lønnsutviklingen. Den første undersøkelsen ble gjennomført i februar 2002. Undersøkelsen for inneværende kvartal er gjennomført i tidsrommet 16. til og med 22. november 2007.

Forventningsundersøkelsen blir i sin helhet lagt ut på våre nettsider (www.tns-gallup.no) under området Bank og finans/ Økonomiske prognoser. På grunn av enkelte vesentlige endringer de første kvartalene vil det på noen av spørsmålene ikke være oppgitte tallverdier for tidligere kvartal.

A. Kort sammendrag av enkeltresultater for økonomieksperterne

Økonomene forventer høyere prisstigning

Økonomer i finansnæringen og academia forventer høyere prisstigning enn i tredje kvartal. Forventet prisstigning om 12 måneder økte fra 2,1 prosent i tredje kvartal til 2,5 prosent i fjerde kvartal. Forventet prisstigning om to år økte fra 2,3 prosent i tredje kvartal til 2,5 prosent i fjerde kvartal, mens forventet prisstigning om fem år økte fra 2,4 prosent i tredje kvartal til 2,5 prosent i fjerde kvartal.

Økonomenes forventninger til årslønnsvekst for 2007 var uendret fra tredje kvartal på 5,4 prosent. For 2008 forventer økonomene en årslønnsvekst på 5,5 prosent mot 5,4 prosent i tredje kvartal. For de neste fem årene forventer økonomene en årslønnsvekst på 4,4 prosent mot 4,2 prosent i tredje kvartal.

B. Kort sammendrag av enkeltresultater for partene i arbeidslivet

Forventninger om høyere prisvekst og høyere lønnsvekst blant partene i arbeidslivet

Forventet prisvekst om 12 måneder var blant arbeidslivsorganisasjonene på 2,3 prosent mot 2,1 prosent i forrige kvartal. Forventet prisvekst om to år var i fjerde kvartal på 2,5 prosent mot 2,4 prosent i tredje kvartal. Forventet prisvekst om fem år ble av partene i arbeidslivet forventet å være 2,7 prosent mot 2,5 prosent i forrige kvartal.

Forventet årslønnsvekst for 2007 økte blant partene i arbeidslivet fra 5,1 prosent til 5,3 prosent. Arbeidsgiverorganisasjonenes oppjusterte sitt estimat fra 4,9 til 5,2 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene beholdt sitt estimat på 5,5 prosent. Forventet årslønnsvekst for 2008 økte blant partene i arbeidslivet fra 4,7 prosent til 5,3 prosent. Arbeidsgiverorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 4,6 til 5,0 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 4,9 til 5,7 prosent.

C. Kort sammendrag av enkeltresultater for næringslivslederne

Færre forventer høyere lønnsomhet i næringslivet

Lønnsomhetsindeksen for de neste 12 måneder (differansen mellom andelen næringslivsledere som forventer bedret vs. svekket lønnsomhet i egen bedrift) gikk ned fra 36,7 til 20,0 indekspoeng fra tredje til fjerde kvartal. Lønnsomhetsindeksen for de siste 12 månedene gikk ned fra 29,9 poeng i tredje kvartal til 29,0 poeng i fjerde kvartal. Andelen næringslivsledere som forventer å ha flere ansatte de neste 12 månedene gikk ned fra 49,0 til 46,3 prosent.

D. Kort sammendrag av enkeltresultater for husholdningene

Færre husholdninger forventer høyere rente

Andelen av husholdningene som forventer en høyere innskudds- og lånerente de neste 12 månedene gikk ned fra 82,7 prosent i tredje kvartal til 66,4 prosent i fjerde kvartal. Andelen som forventer en lavere rente økte fra 2,2 til 4,3 prosent, mens andelen som ikke forventer endring av renten økte fra 11,4 prosent i tredje kvartal til 25,2 prosent i fjerde kvartal.

Indeks (tabeller og grafer):

Økonomiekspertene

1. Forventet prisstigning om 12 måneder
2. Forventet prisstigning om 2 år
3. Forventet prisstigning om 5 år
4. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
5. Forventet årslønnsvekst for neste år
6. Forventet årslønnsvekst om 5 år
- 7a. Forventet utvikling i kronekursen om 12 mnd.
- 7b. Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 mnd.

Partene i arbeidslivet

8. Forventet prisstigning om 12 måneder
9. Forventet prisstigning om 2 år
10. Forventet prisstigning om 5 år
11. Forventet årslønnsvekst for inneværende år
12. Forventet årslønnsvekst for neste år
13. Forventet årslønnsvekst om 5 år

Næringslivslederne

14. Forventet generell prisstigning om 12 måneder
15. Forventet generell prisstigning om 2 år
16. Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser neste 12 mnd
17. Forventet økning i bedriftens utsalgspriser neste 12 mnd
18. Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift i år
19. Forventet vekst i lønnskostnader i egen bedrift neste år
20. Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd
21. Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd
22. Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden
23. Antatt antall ansatte om 12 mnd

Husholdningene

- 24a. Oppfatning av prisendring siste 12 mnd
- 24b. Oppfatning av prisendring siste 12 mnd i prosent
- 25a. Forventet prisendring neste 12 mnd
- 25b. Forventet prisendring neste 12 mnd i prosent
26. Forventet prisvekst om 2-3 år
27. Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent
28. Forventet renteutvikling neste 12 mnd

Ansvarlige for undersøkelsen er Bank & Finansavdelingen i TNS Gallup ved:

Stein A. Aarland (Markedssjef Bank & Finans)

Telefon: 23291796

Telefaks: 23291601

E-post: stein.aarland@tns-gallup.no

Bente Pettersen (Avdelingsleder)

Telefon: 23291761

Telefaks: 23291601

E-post: bente.pettersen@tns-gallup.no

Spørsmålsliste

Til økonomieksperter og partene i arbeidslivet:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
2. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
3. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?
4. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2007?
5. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2008?
6. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?
- 7a) Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, svekket eller uendret?
- 7b) Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg? (Hvis svart styrket eller svekket i spørsmål 7a)

Spørsmål 1-7b går til økonomieksperter i finansnæringen og academia og spørsmål 1-6 går til partene i arbeidslivet.

Til næringslivslederne:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, er om 12 måneder?
2. Hva tror du prisstigningen er om 2 år?
3. Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
4. Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?
5. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2007?
6. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2008?
7. Har lønnsomheten i din bedrift blitt bedre, blitt svekket eller vært uendret de siste 12 mnd?
8. Tror du lønnsomheten i din bedrift vil bli bedre, bli svekket eller holde seg uendret de neste 12 mnd.?
9. Sammenlignet med ett år tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, færre ansatte eller like mange ansatte?
10. Tror du bedriften om 12 mnd. vil ha flere ansatte enn i dag, færre ansatte eller like mange?

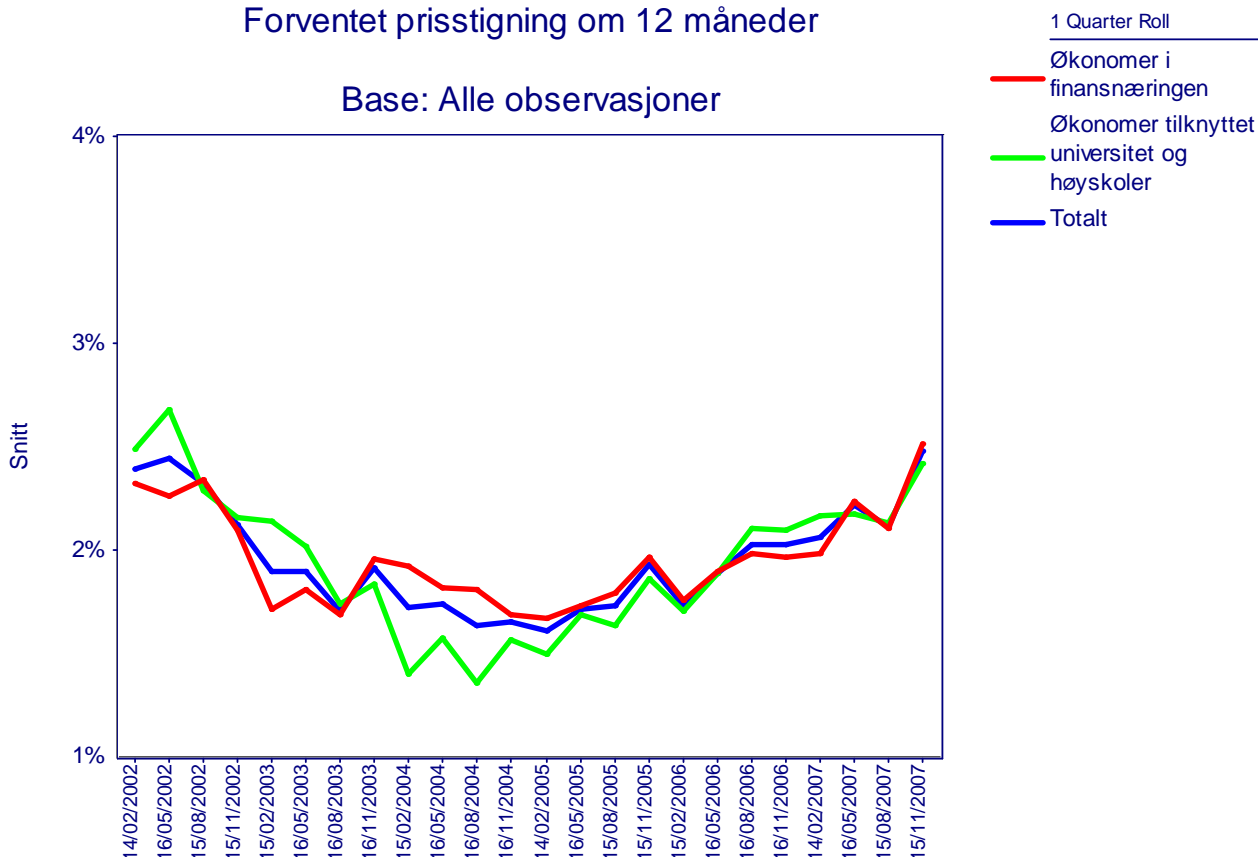
Til husholdningene:

- 1a. Sammenliknet med for 12 måneder siden, synes du prisene på varer og tjenester er mye høyere, en del høyere, litt høyere, om lag uforandret eller lavere?
- 1b. Omtrent hvor mye tror du prisene har endret seg målt i prosent?
- 2a. Tror du at prisene i løpet av de neste 12 månedene vil vokse raskere enn i dag, vokse med samme takt som i dag, vokse, men saktere enn i dag, være uendret eller være noe lavere enn i dag?
- 2b. Sammenliknet med dagens prisnivå, hvor mange prosent tror du prisene kommer til å stige de nærmeste 12 månedene?
3. Hva tror du den generelle prisveksten blir om 2-3 år, målt i prosent?
4. Omtrent hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon vil endres de neste 12 månedene?
5. Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?

Økonomiekspertene:

1. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

Forventet prisstigning om 12 måneder

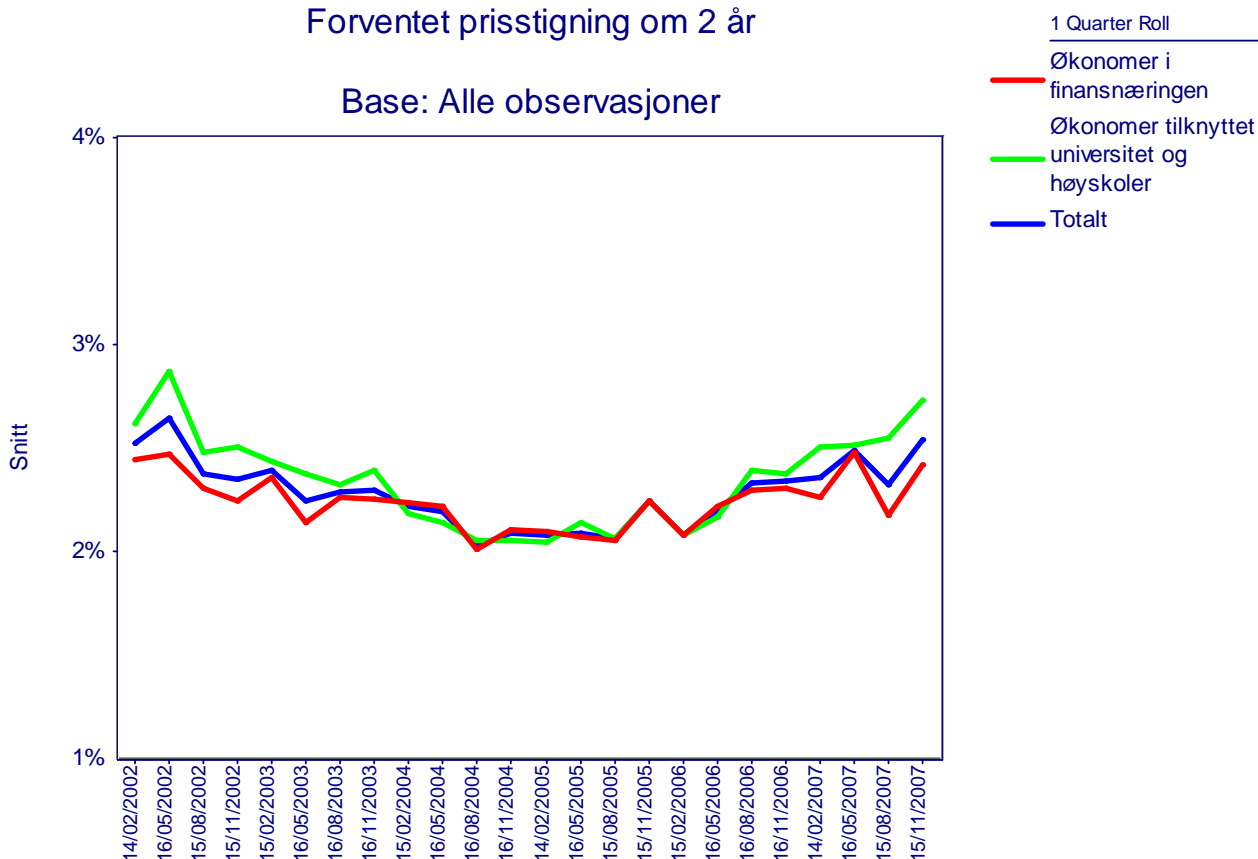

Forventet prisstigning om 12 måneder		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Økonomer i finansnæringen	Gjennomsnittlig verdi	2,1	2,5
	Laveste verdi	1,0	1,5
	Høyeste verdi	3,0	4,0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler	Gjennomsnittlig verdi	2,1	2,4
	Laveste verdi	1,2	1,5
	Høyeste verdi	3,3	4,2
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2,1	2,5
	Utvalg	28	29

Økonomenes forventninger til prisstigningen om 12 måneder var i fjerde kvartal på 2,5 prosent samlet sett mot 2,1 prosent i tredje kvartal. Økonomer i finansnæringen økte sitt estimat med 0,4 prosentpoeng fra tredje kvartal, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler økte sitt estimat med 0,3 prosentpoeng.

2. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

Forventet prisstigning om 2 år

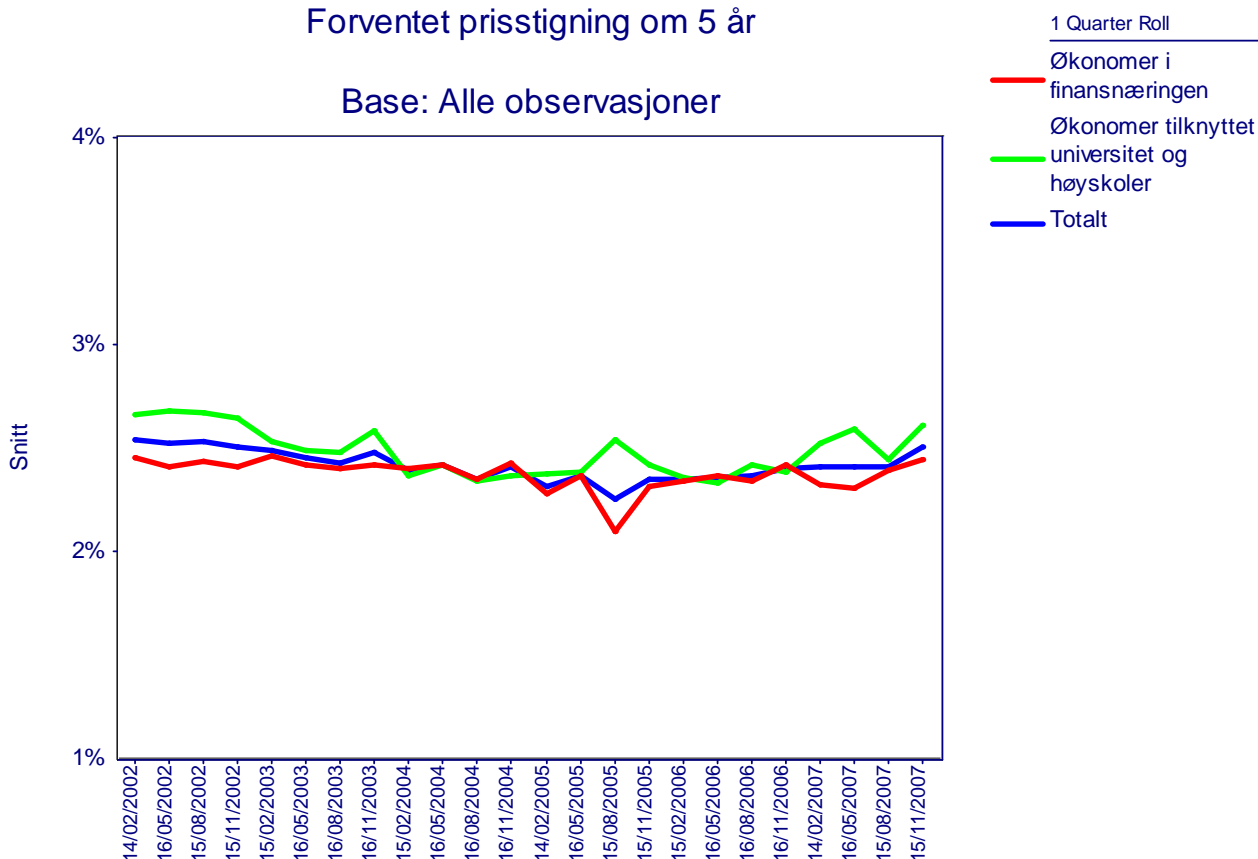

Forventet prisstigning om 2 år		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Økonomer i finansnæringen	Gjennomsnittlig verdi	2,2	2,4
	Laveste verdi	1,0	1,0
	Høyeste verdi	2,8	3,5
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler	Gjennomsnittlig verdi	2,6	2,7
	Laveste verdi	1,6	2,0
	Høyeste verdi	3,6	3,5
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,5
	Utvalg	28	29

Økonomenes forventninger til prisstigning om 2 år var i fjerde kvartal på 2,5 prosent mot 2,3 prosent i tredje kvartal. Økonomer i finansnæringen økte sitt estimat med 0,2 prosentpoeng fra forrige kvartal, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler økte sitt estimat fra 2,6 prosent i tredje kvartal til 2,7 prosent i fjerde kvartal.

3. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

Forventet prisstigning om 5 år

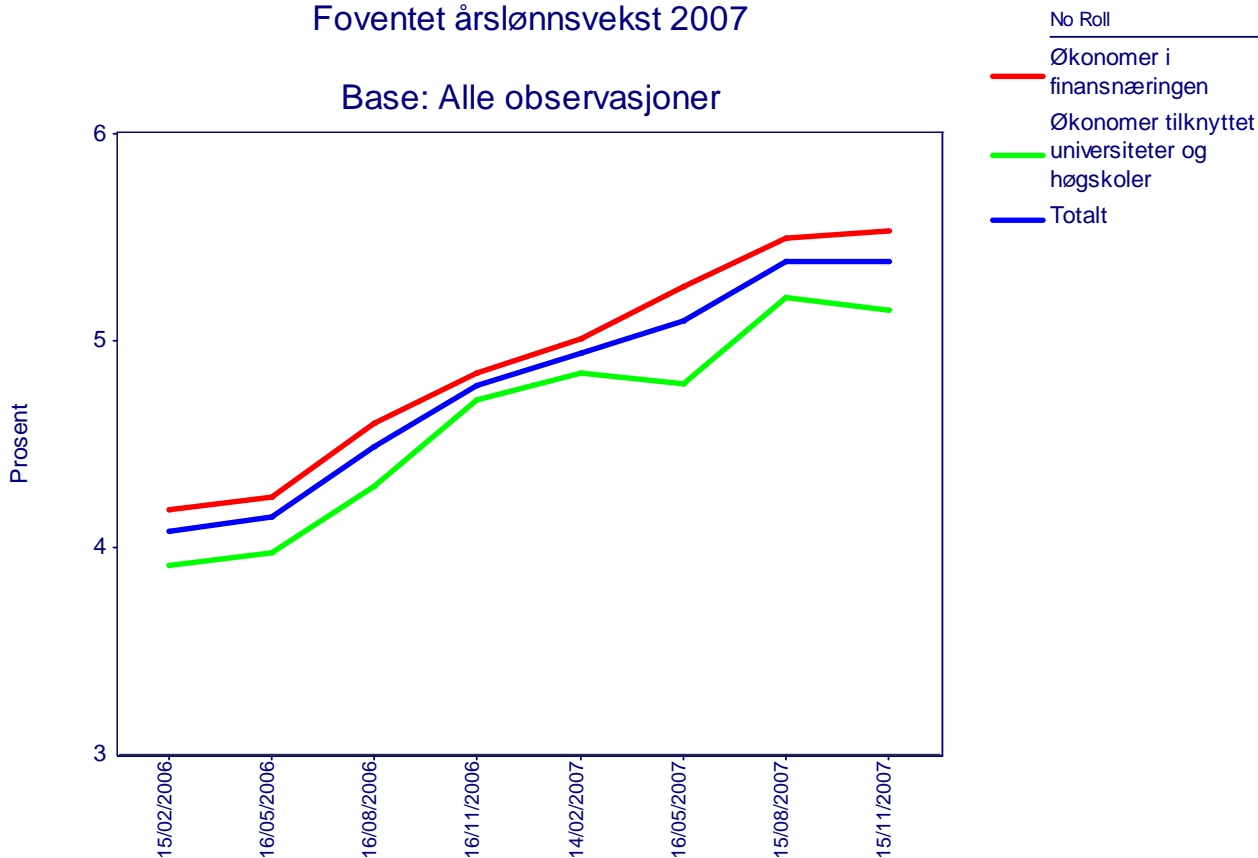
Forventet prisstigning om 5 år		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Økonomer i finansnæringen	Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,4
	Laveste verdi	2,0	1,5
	Høyeste verdi	3,0	3,3
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler	Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,6
	Laveste verdi	1,8	2,4
	Høyeste verdi	2,7	2,6
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,5
	Utvalg	28	29

Økonomenes forventninger til prisstigning om 5 år gikk opp med 0,1 prosentpoeng fra 2,4 prosent i forrige kvartal til 2,5 prosent i dette kvartalet. Økonomer i finansnæringen beholdt sitt estimat på 2,4 prosent fra tredje kvartal, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler oppjusterte sitt estimat fra 2,4 til 2,6 prosent.

4. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2007?

Foventet årslønnsvekst 2007

Base: Alle observasjoner

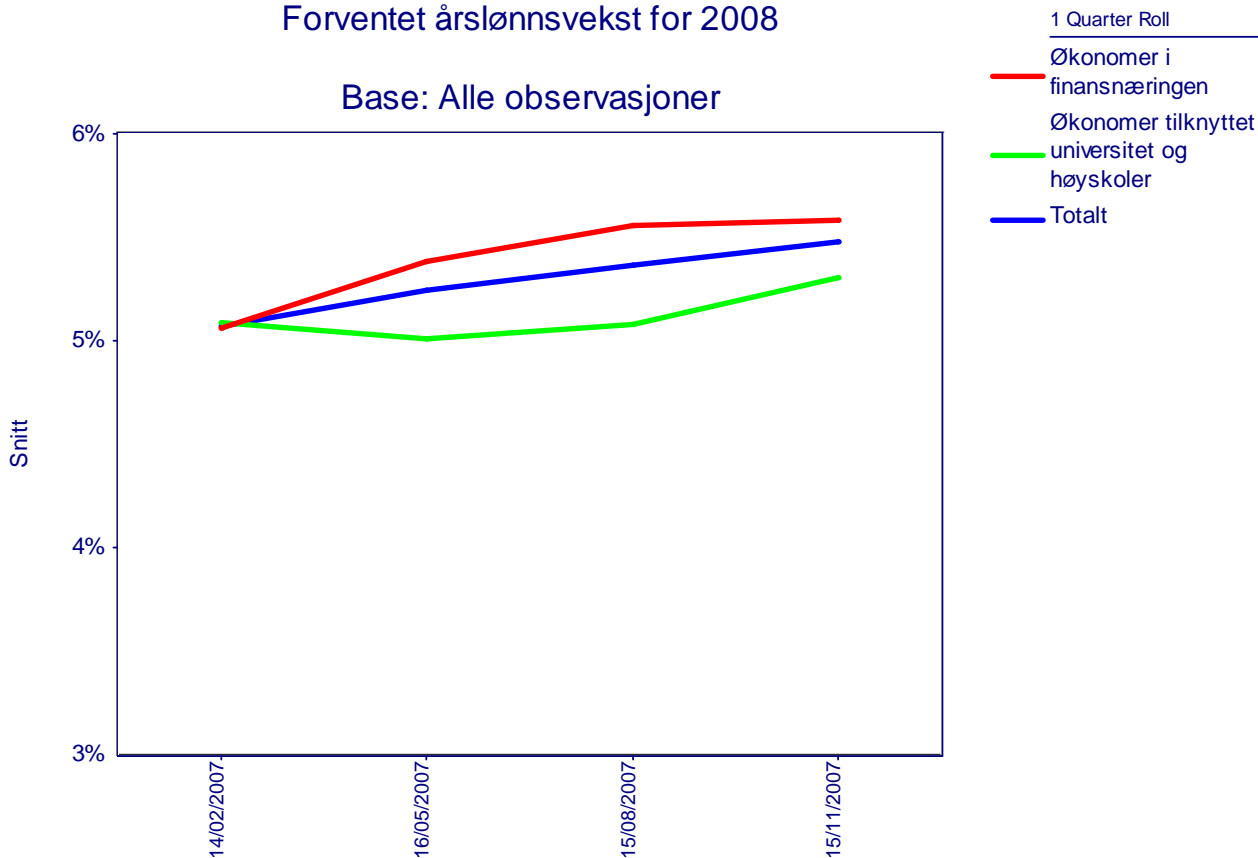

Forventet årslønnsvekst for 2007		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Økonomer i finansnæringen	Gjennomsnittlig verdi	5,5	5,5
	Laveste verdi	4,5	4,0
	Høyeste verdi	6,5	7,0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler	Gjennomsnittlig verdi	5,2	5,2
	Laveste verdi	4,0	4,5
	Høyeste verdi	6,3	6,2
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	5,4	5,4
	Utvalg	28	29

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2007 var uendret fra tredje til fjerde kvartal med en forventning om 5,4 prosents vekst. Økonomer i finansnæringen beholdt sitt estimat fra tredje kvartal på 5,5 prosent. Økonomer tilknyttet universitet/ høyskoler beholdt også sitt estimat fra tredje kvartal på 5,2 prosent.

5. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2008?

Forventet årslønnsvekst for 2008

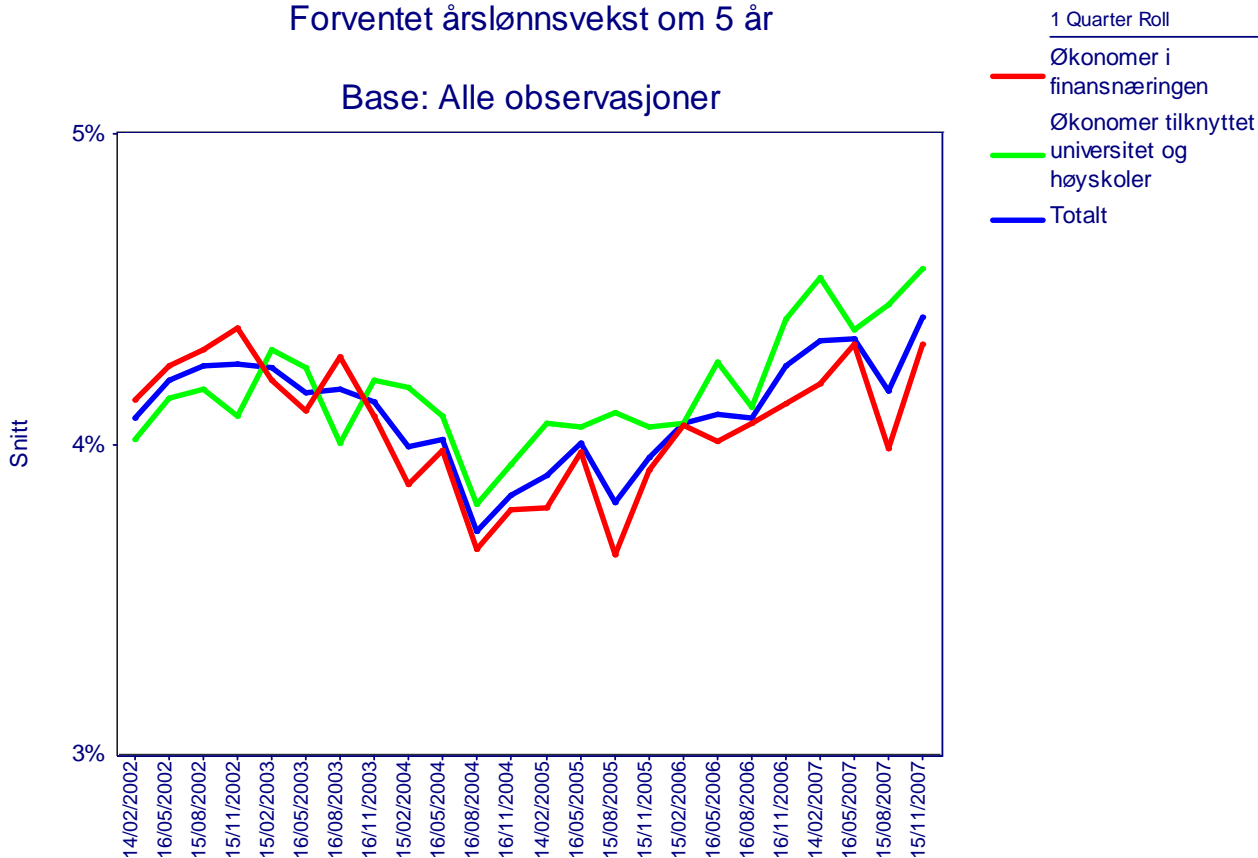

Forventet årslønnsvekst for 2008		3.kvartal 2007	4. kvartal 2007
Økonomer i finansnæringen	Gjennomsnittlig verdi	5,6	5,6
	Laveste verdi	4,2	4,0
	Høyeste verdi	6,5	7,0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler	Gjennomsnittlig verdi	5,1	5,3
	Laveste verdi	4,0	4,5
	Høyeste verdi	6,6	6,8
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	5,4	5,5
	Utvalg	28	29

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten for 2008 steg fra 5,4 prosent i tredje kvartal til 5,5 prosent i fjerde kvartal. Økonomer i finansnæringen beholdt sitt estimat på 5,6 prosent, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler oppjusterte sitt estimat fra 5,1 prosent i tredje kvartal til 5,3 prosent i fjerde kvartal.

6. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

Forventet årslønnsvekst om 5 år

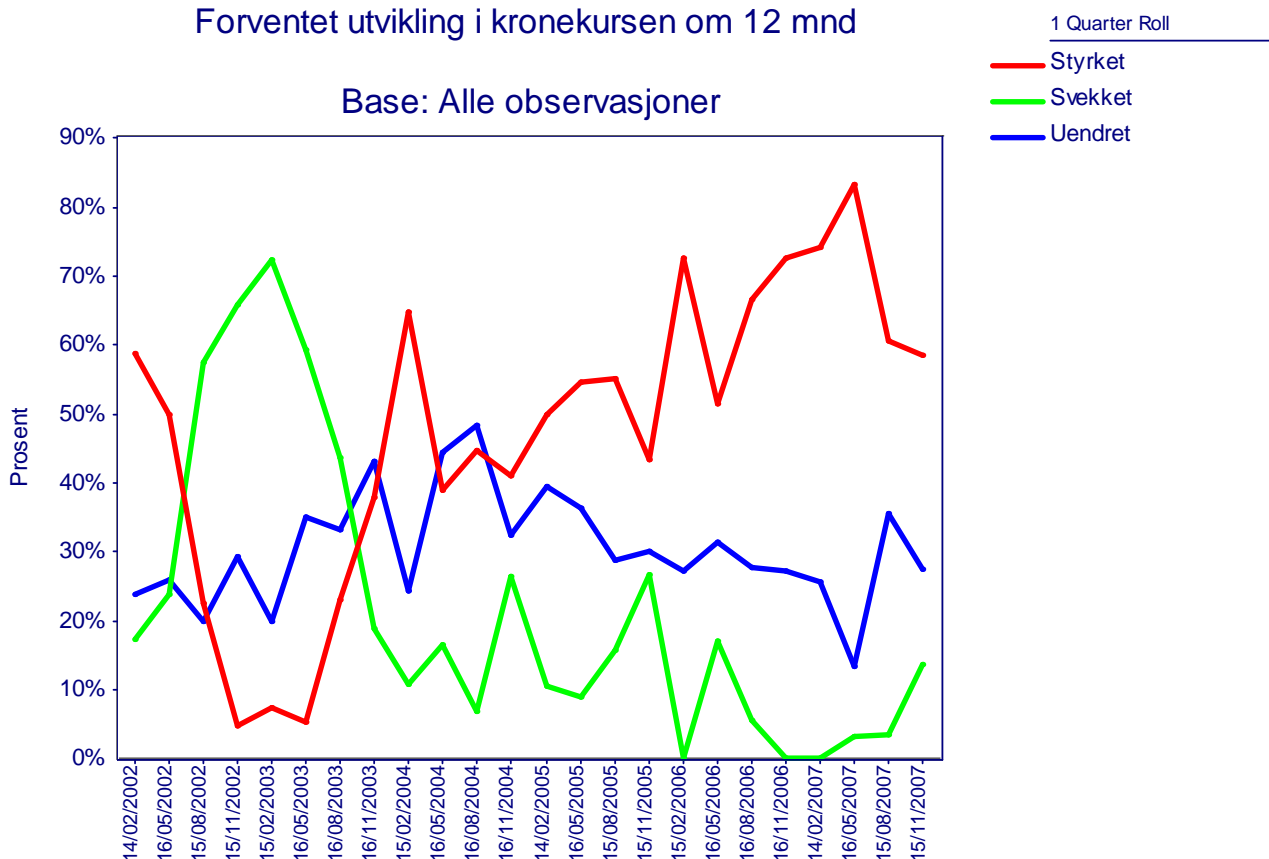

Forventet årslønnsvekst om 5 år		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Økonomer i finansnæringen	Gjennomsnittlig verdi	4,0	4,3
	Laveste verdi	2,0	2,0
	Høyeste verdi	5,0	6,0
Økonomer tilknyttet universitet/høyskoler	Gjennomsnittlig verdi	4,5	4,6
	Laveste verdi	4,0	4,0
	Høyeste verdi	5,0	5,0
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	4,2	4,4
	Utvalg	28	28

Økonomenes forventninger til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) gikk opp fra 4,2 prosent i tredje kvartal til 4,4 prosent i fjerde kvartal. Økonomer i finansnæringen oppjusterte sitt estimat fra 4,0 prosent i tredje kvartal til 4,3 prosent, mens økonomer tilknyttet universitet/høyskoler oppjusterte sitt estimat fra 4,5 prosent i tredje kvartal til 4,6 prosent i fjerde kvartal.

7a. Tror du den effektive kronekursen målt ved konkurransekursindeksen om 12 måneder vil være styrket, svekket eller uendret?

Forventet utvikling i kronekursen om 12 mnd

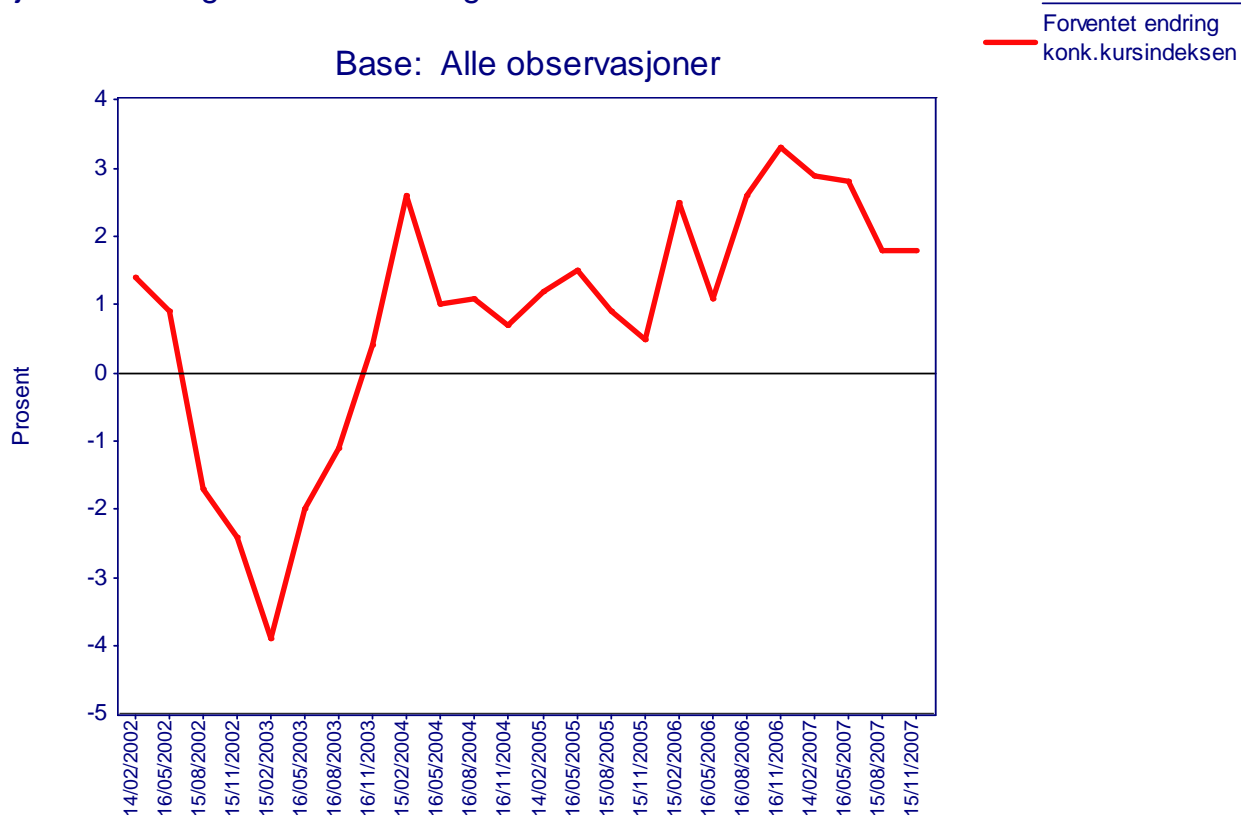

Forventet utvikling i kronekursen om 12 mnd			
		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Styrket	Prosentandel	60,7	58,6
Svekket	Prosentandel	3,6	13,8
Uendret	Prosentandel	35,7	27,6
	Utvalg	28	29

Andelen økonomer som forventer at kronekursen (målt ved konkurransekursindeksen) vil styrkes på ett års sikt gikk i fjerde kvartal 2007 ned fra 60,7 til 58,6 prosent. Andelen økonomer som forventer en svekket kronekurs var på 13,8 prosent mot 3,6 prosent i tredje kvartal, mens andelen som forventer at kronekursen på ett års sikt vil være uendret gikk ned fra 35,7 til 27,6 prosent.

7b. Hvor mye tror du den vil styrke/svekke seg (Hvis svart styrket/svekket i spørsmål 7a)?

Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 måneder

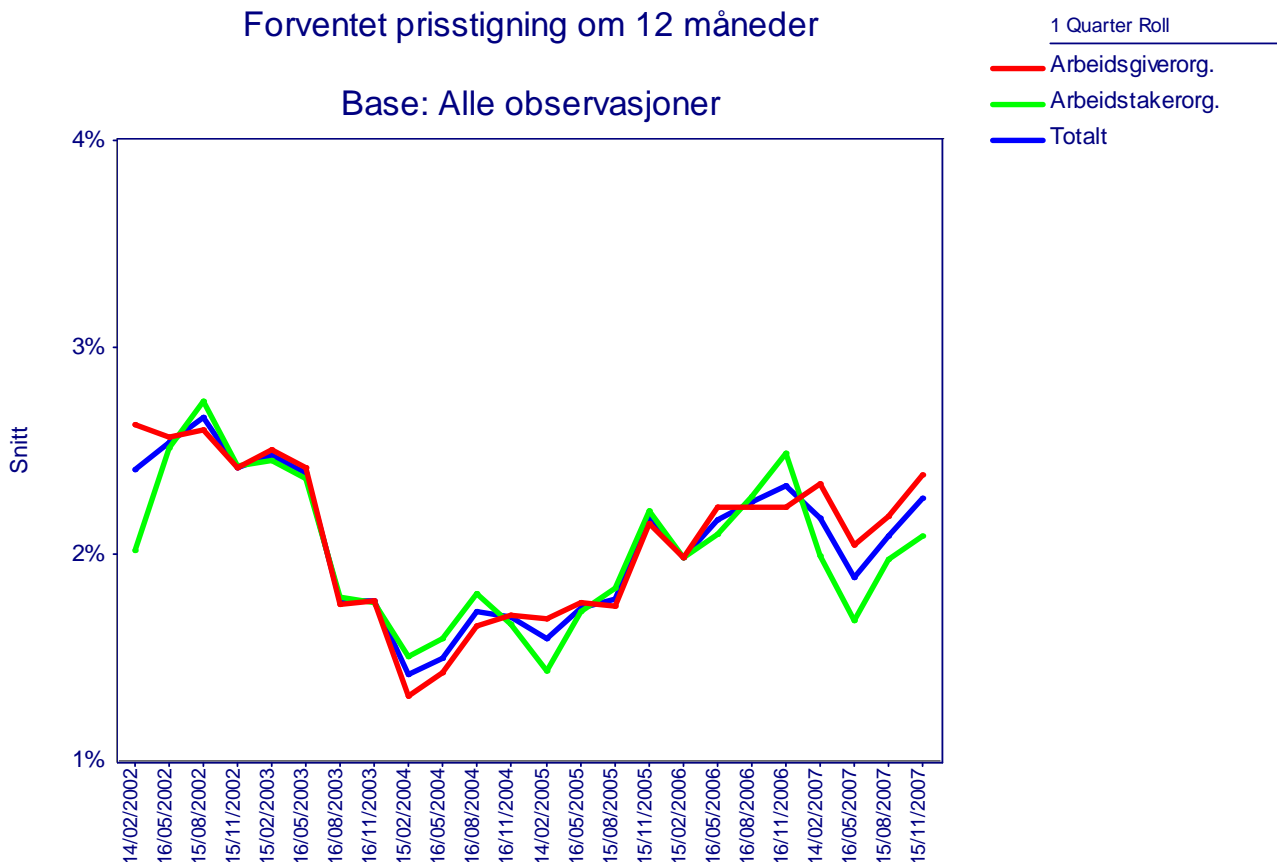

Gjennomsnittlig forventet endring i konkurransekursindeksen om 12 måneder		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
		Alle økonomer	Gjennomsnittlig verdi
	Utvalg	18	21

I fjerde kvartal 2007 forventet det samlede utvalget av økonomer at kronekursen skal styrke seg med 1,8 prosent på 12 måneders sikt. Dette var samme estimat som i tredje kvartal 2007.

Partene i arbeidslivet:

8. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 12 måneder, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

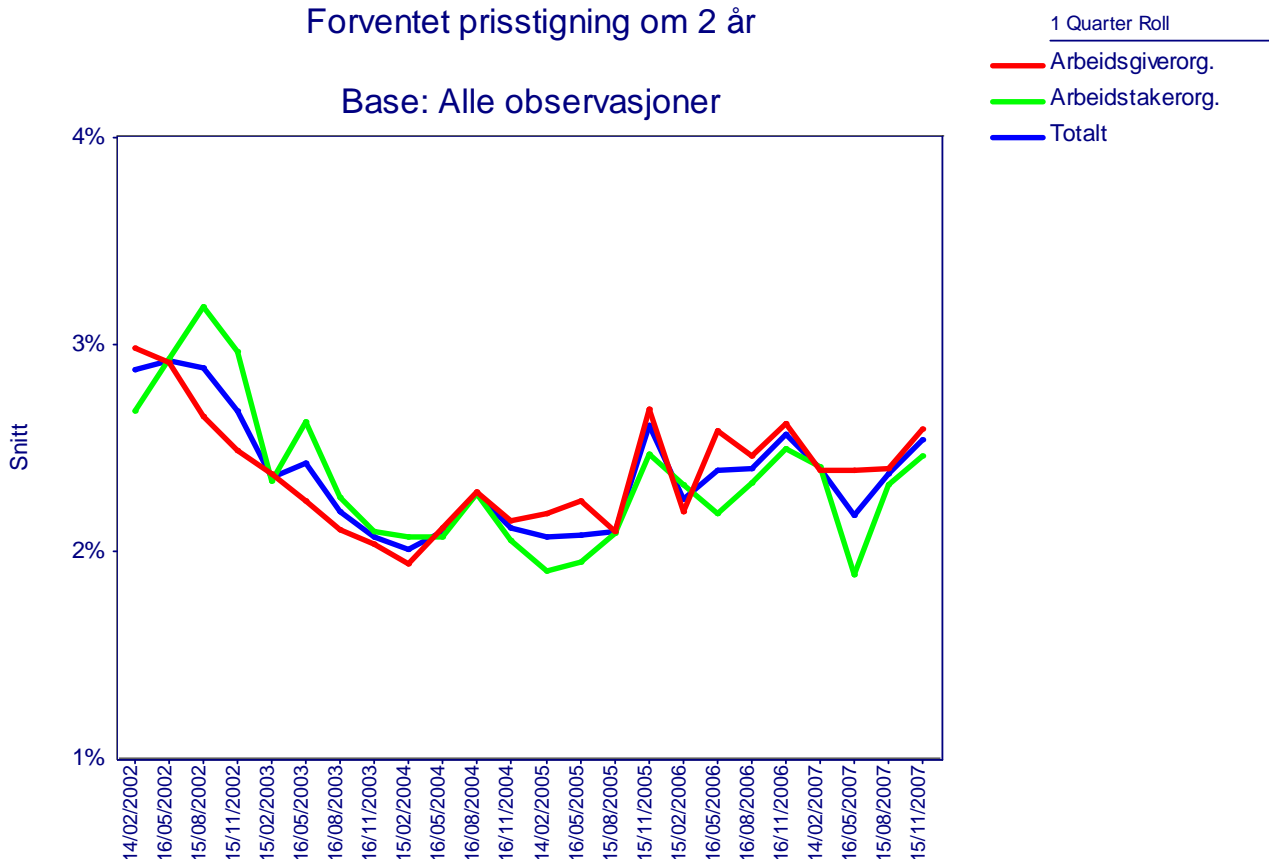

Forventet prisstigning om 12 måneder			
		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,2	2,4
	Laveste verdi	1,5	1,2
	Høyeste verdi	3,5	4,0
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,0	2,1
	Laveste verdi	1,0	1,5
	Høyeste verdi	2,7	2,7
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2,1	2,3
	Utvalg	23	21

Forventet prisvekst om 12 måneder var blant arbeidslivsorganisasjonene på 2,3 prosent mot 2,1 prosent i forrige kvartal. Forventet prisvekst gikk opp fra 2,2 til 2,4 prosent blant arbeidsgiverorganisasjonene mens den blant arbeidstakerorganisasjonene gikk opp fra 2,0 til 2,1 prosent.

9. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 2 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

Forventet prisstigning om 2 år

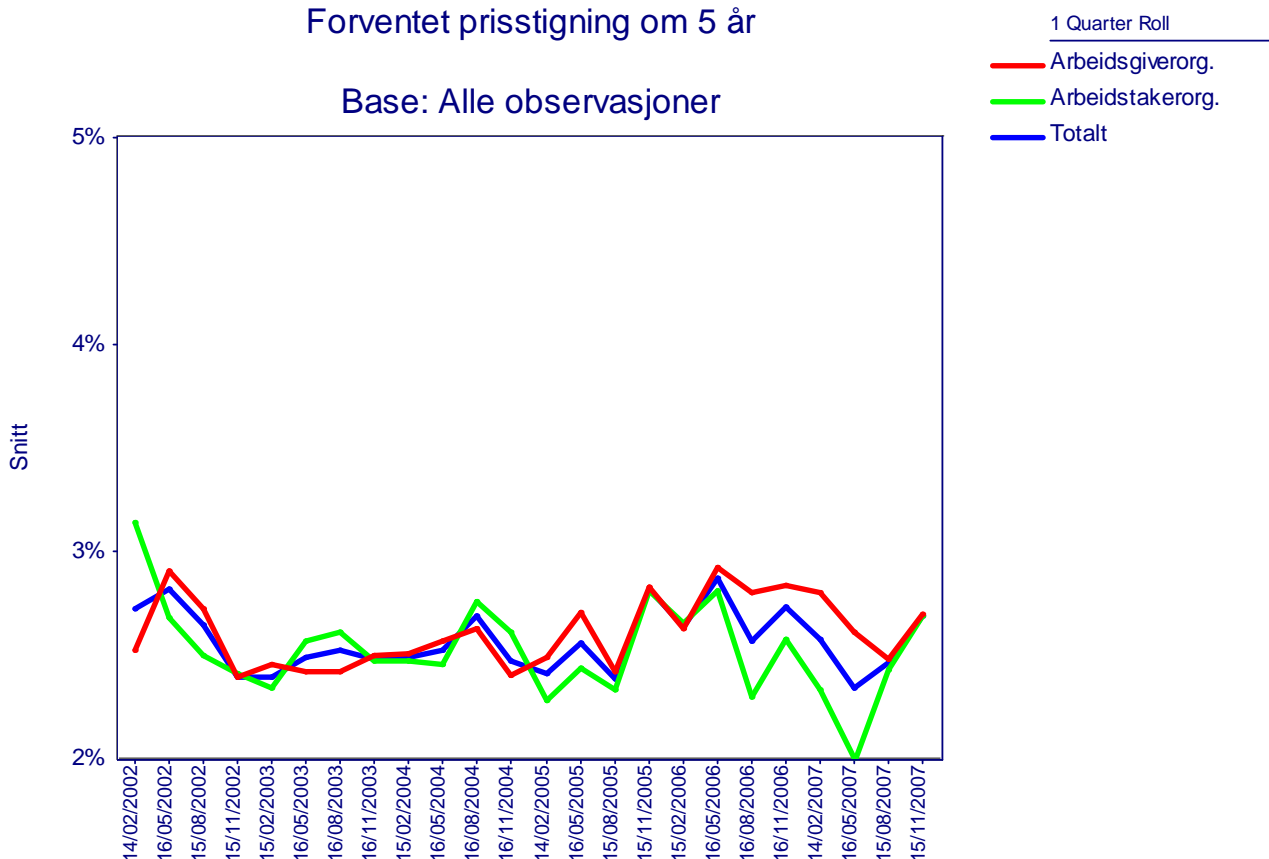

Forventet prisstigning om 2 år		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,6
	Laveste verdi	2,0	1,5
	Høyeste verdi	3,0	5,0
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,3	2,5
	Laveste verdi	1,5	1,5
	Høyeste verdi	3,0	3,3
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,5
	Utvalg	23	20

Forventet prisvekst om to år var i fjerde kvartal samlet sett på 2,5 prosent blant partene i arbeidslivet mot 2,4 prosent i tredje kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 2,4 prosent i forrige kvartal til 2,6 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 2,3 prosent i tredje kvartal til 2,5 prosent i fjerde kvartal.

10. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester er om 5 år, målt ved 12-månedersveksten i KPI (konsumprisindeksen)?

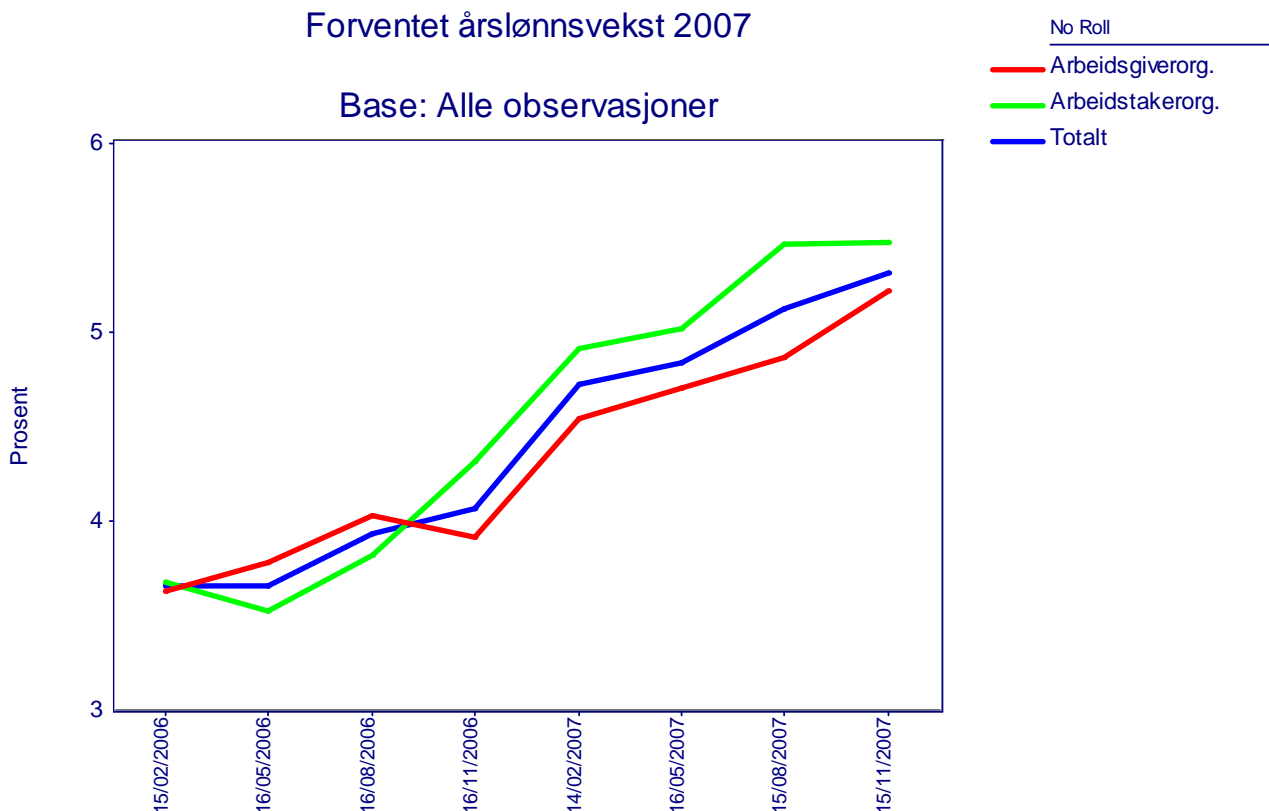
Forventet prisstigning om 5 år

Forventet prisstigning om 5 år		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,5	2,7
	Laveste verdi	1,5	2,2
	Høyeste verdi	3,2	4,0
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	2,4	2,7
	Laveste verdi	1,8	1,2
	Høyeste verdi	5,0	3,4
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2,5	2,7
	Utvalg	23	21

Partene i arbeidslivet forventet i fjerde kvartal 2007 at prisstigningen om 5 år vil være på 2,7 prosent, mot 2,5 prosent i tredje kvartal. Arbeidsgiverorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 2,5 til 2,7 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 2,4 til 2,7 prosent.

11. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2007?

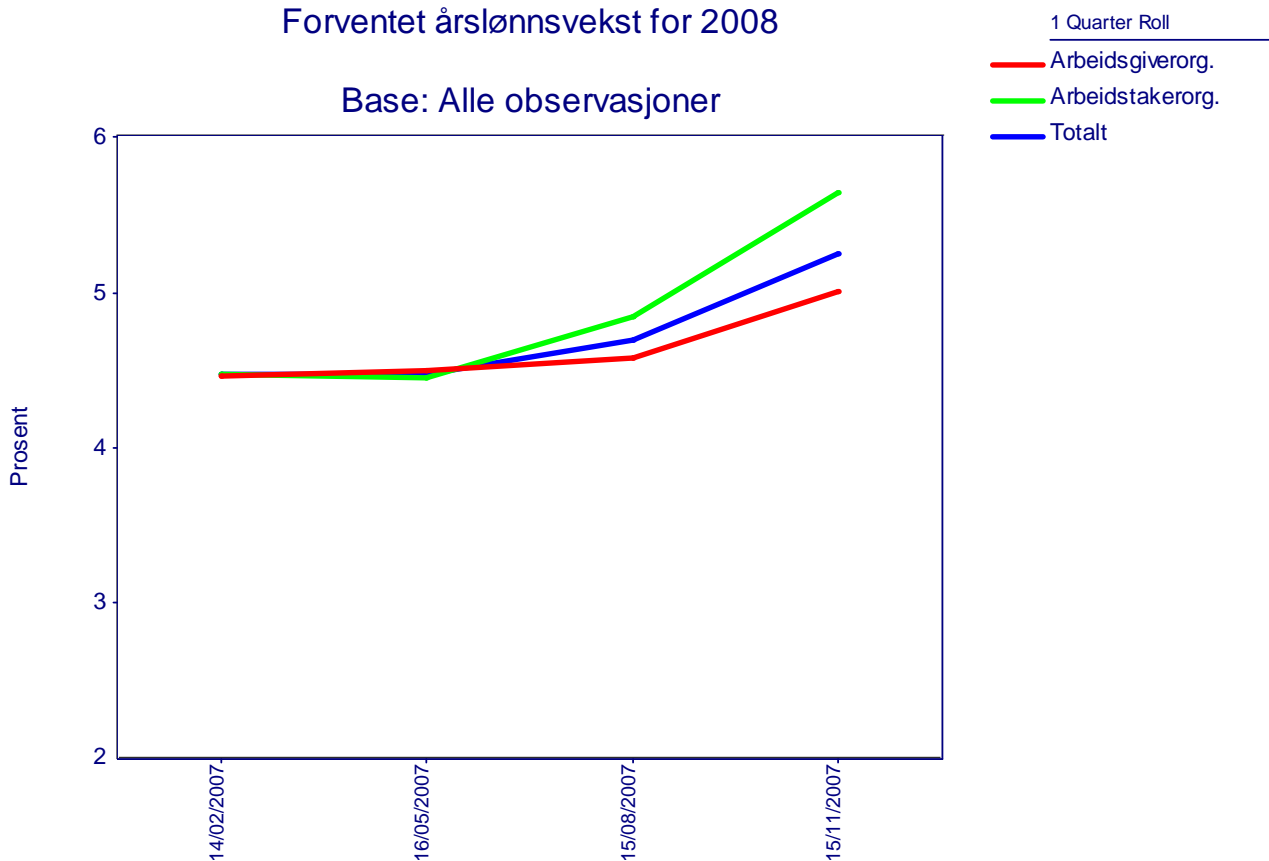

Forventet årslønnsvekst for 2007			
		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	4,9	5,2
	Laveste verdi	3,5	4,1
	Høyeste verdi	5,5	6,5
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	5,5	5,5
	Laveste verdi	4,9	4,0
	Høyeste verdi	6,5	7,0
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	5,1	5,3
	Utvalg	23	21

Forventet årslønnsvekst for 2007 økte blant partene i arbeidslivet fra 5,1 prosent til 5,3 prosent. Arbeidsgiverorganisasjonenes oppjusterte sitt estimat fra 4,9 til 5,2 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene beholdt sitt estimat på 5,5 prosent.

12. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir i 2008?

Forventet årslønnsvekst for 2008

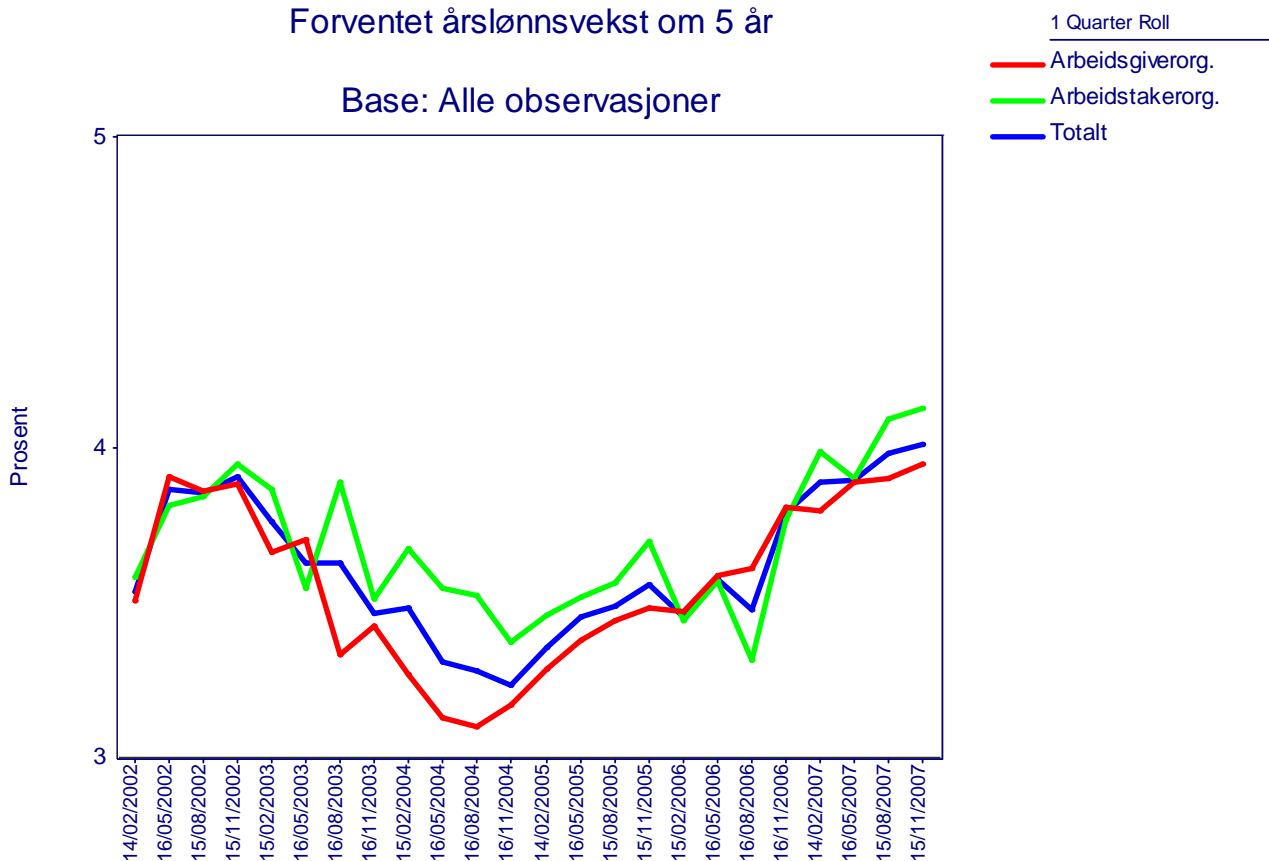

Forventet årslønnsvekst for 2008		3.kvartal 2007	4. kvartal 2007
Arbeidsgiverorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	4,6	5,0
	Laveste verdi	3,5	3,8
	Høyeste verdi	5,2	6,0
Arbeidstakerorganisasjoner	Gjennomsnittlig verdi	4,9	5,7
	Laveste verdi	3,0	4,0
	Høyeste verdi	6,5	6,5
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	4,7	5,3
	Utvalg	23	21

Forventet årslønnsvekst for 2008 økte blant partene i arbeidslivet fra 4,7 prosent til 5,3 prosent. Arbeidsgiverorganisasjonenes oppjusterte sitt estimat fra 4,6 til 5,0 prosent, mens arbeidstakerorganisasjonene oppjusterte sitt estimat fra 4,9 til 5,7 prosent.

13. Hva tror du gjennomsnittlig årslønnsvekst blir om 5 år?

Forventet årslønnsvekst om 5 år

Forventet årslønnsvekst om 5 år		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Arbeidsgiverorganisasjoner.	Gjennomsnittlig verdi	3,9	3,9
	Laveste verdi	3,0	2,8
	Høyeste verdi	5,0	4,7
Arbeidstakerorganisasjoner.	Gjennomsnittlig verdi	4,1	4,1
	Laveste verdi	3,0	2,0
	Høyeste verdi	6,0	5,5
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	4,0	4,0
	Utvalg	23	21

Arbeidslivsorganisasjonenes forventninger til årslønnsveksten om 5 år (de langsiktige forventningene) var som i forrige kvartal på 4,0 prosent. Arbeidsgiverorganisasjonene beholdt sitt estimat fra tredje kvartal på 3,9 prosent og arbeidstakerorganisasjonene beholdt sitt estimat fra tredje kvartal på 4,1 prosent.

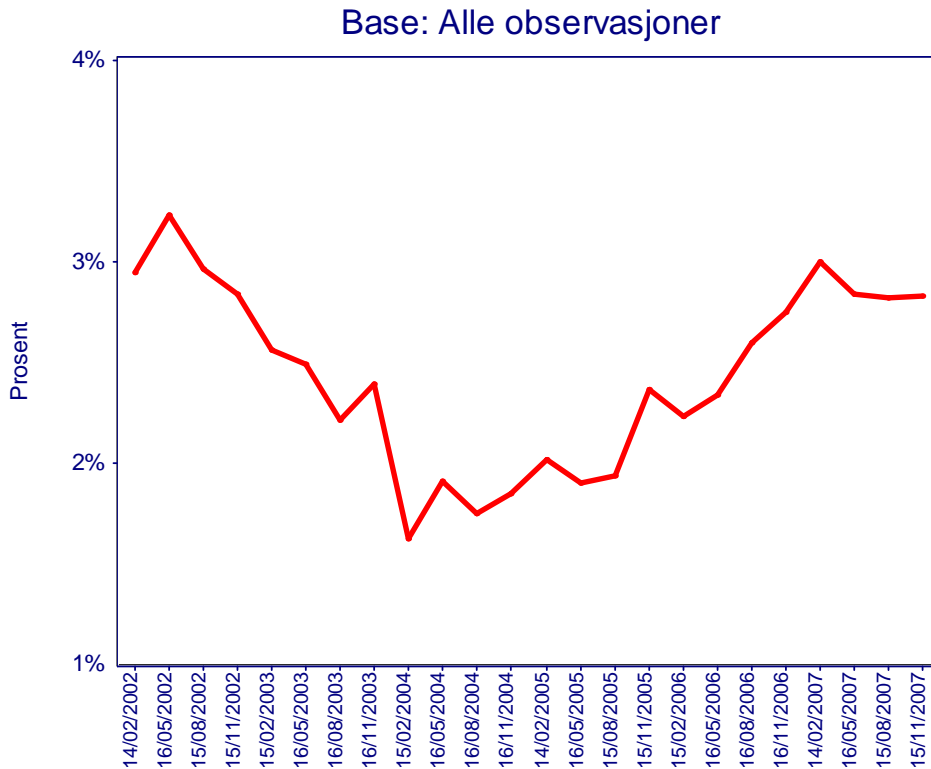
Næringslivslederne:

14. Hva tror du den generelle prisstigningen på varer og tjenester, målt ved konsumprisindeksen, er om 12 måneder?

Forventet generell prisstigning om 12 måneder

1 Quarter Roll

— Totalt

Forventet generell prisstigning om 12 mnd			
		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	2,8	2,8
	Utvalg	266	265

Næringslivslederne beholdt i fjerde kvartal sitt estimat på en forventet prisstigning om 12 måneder på 2,8 prosent.

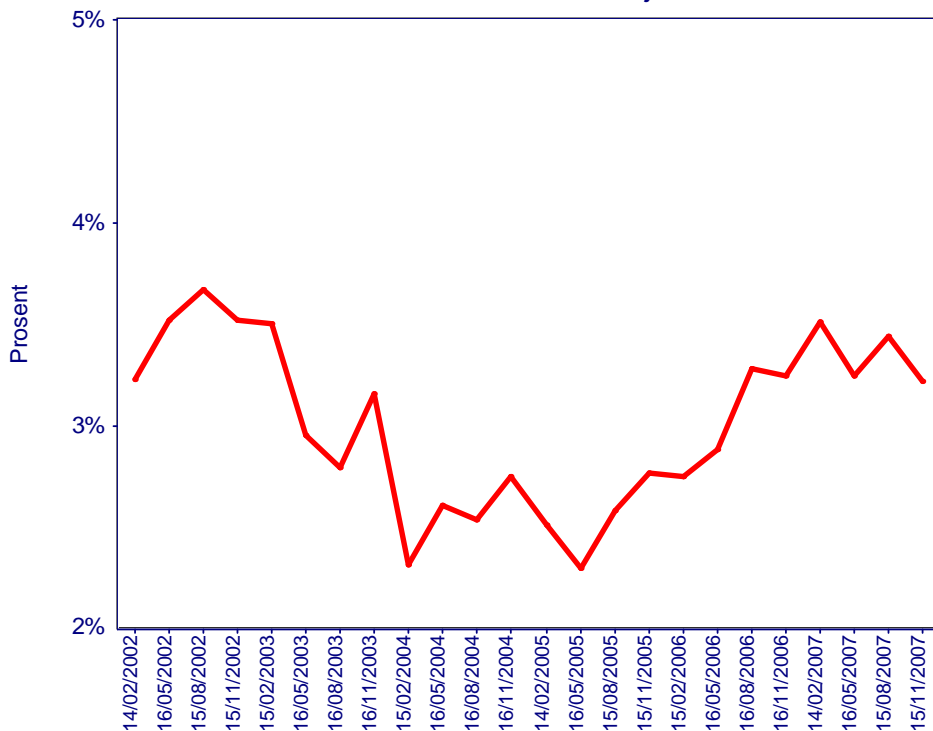
15. Hva tror du prisstigningen er om 2 år?

Forventet generell prisstigning om 2 år

1 Quarter Roll

— Totalt

Base: Alle observasjoner

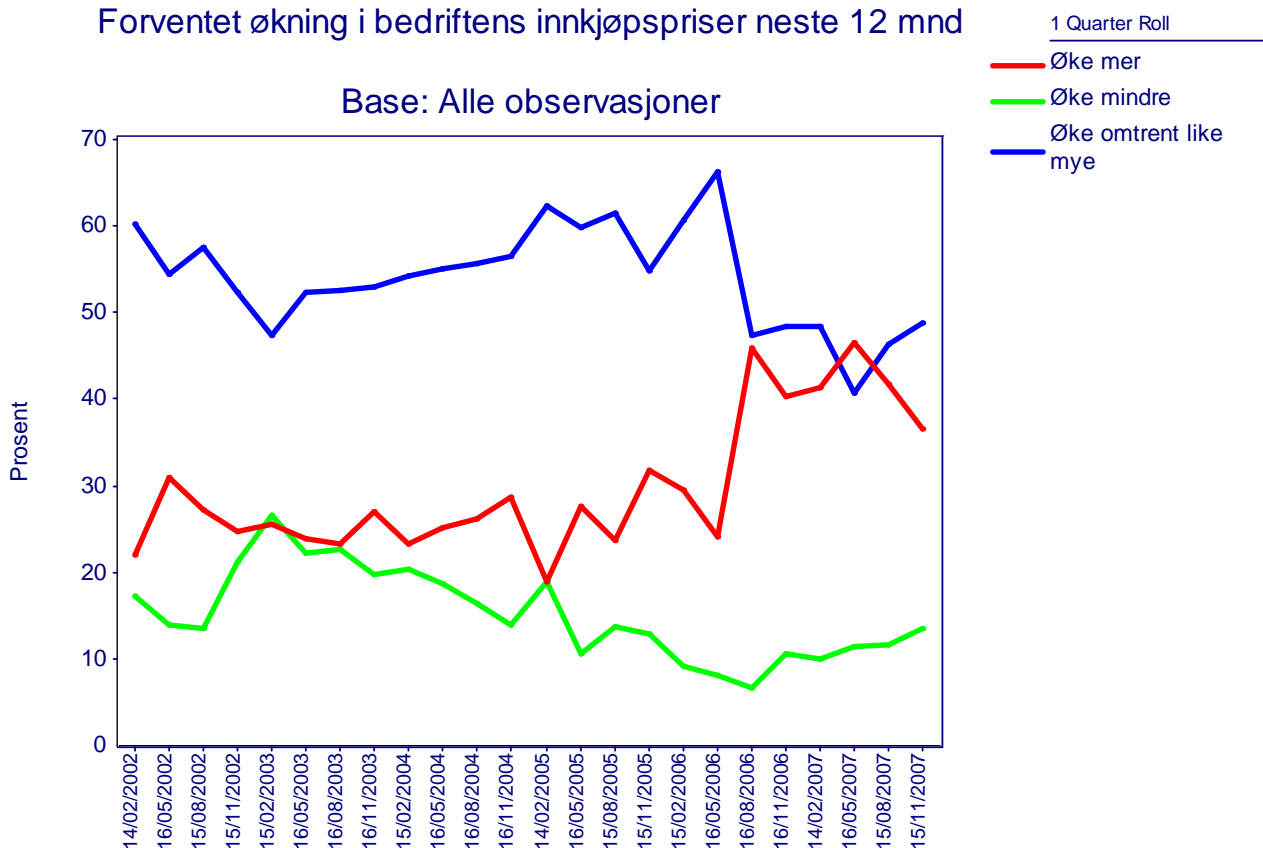

Forventet generell prisstigning om 2 år			
		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	3,4	3,2
	Utvalg	277	268

Forventet prisstigning om 2 år gikk i fjerde kvartal ned med 0,2 prosentpoeng, fra 3,4 prosent i tredje kvartal til 3,2 prosent.

16. Forventer du at bedriftens innkjøpspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?

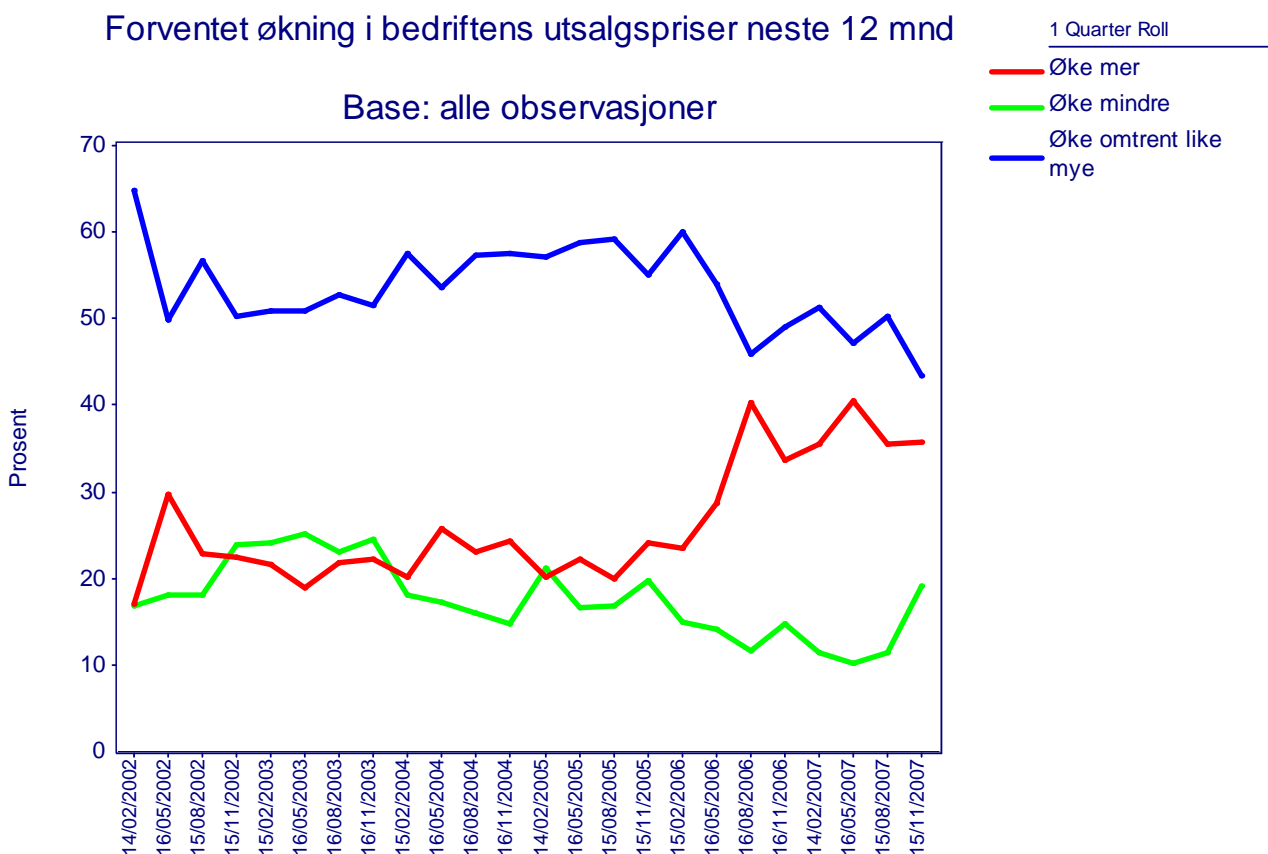
Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser neste 12 mnd

Forventet økning i bedriftens innkjøpspriser neste 12 mnd		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Øke mer	Prosentandel	41,6	36,6
Øke mindre	Prosentandel	11,7	13,6
Øke omtrent like mye	Prosentandel	46,3	48,8
	Utvalg	300	297

Andelen næringslivsledere som forventer at innkjøpsprisene vil øke mer de neste 12 måneder gikk i fjerde kvartal ned fra 41,6 prosent i tredje kvartal til 36,6 prosent. Andelen som forventer at innkjøpsprisene vil øke mindre gikk opp fra 11,7 til 13,6 prosent, mens andelen som forventer at innkjøpsprisene vil øke omtrent like mye gikk opp fra 46,3 prosent i tredje kvartal til 48,8 prosent i fjerde kvartal.

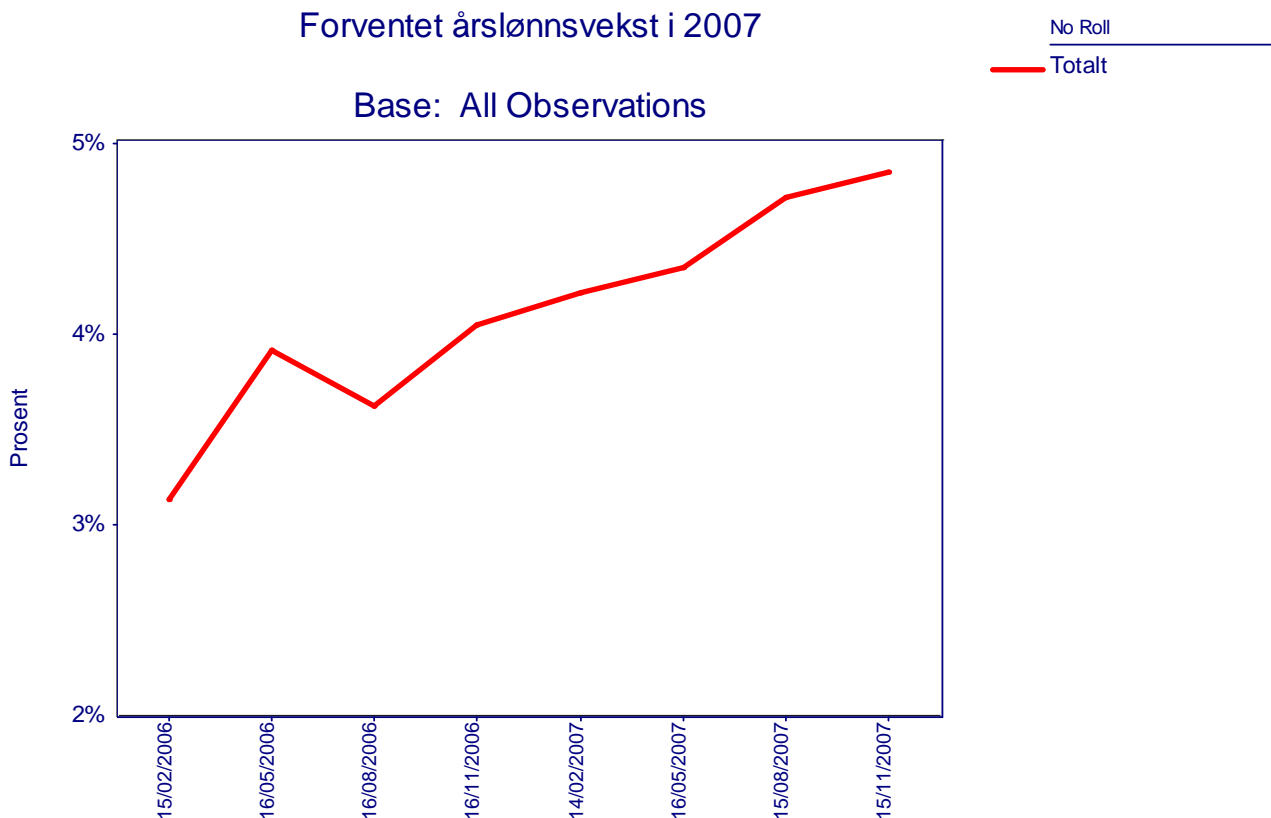
17. Forventer du at bedriftens utsalgspriser vil øke mer, mindre eller omtrent like mye de neste 12 måneder som i siste 12-måneders periode?

Forventet økning i bedriftens utsalgspriser neste 12 mnd			
		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Øke mer	Prosentandel	35,4	35,8
Øke mindre	Prosentandel	11,4	19,1
Øke omtrent like mye	Prosentandel	50,2	43,5
	Utvalg	300	295

Andelen næringslivsledere som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mer de neste 12 måneder gikk opp fra 35,4 prosent i tredje kvartal til 35,8 prosent i fjerde kvartal. Andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke mindre gikk opp fra 11,4 til 19,1 prosent, mens andelen som forventer at bedriftens utsalgspriser vil øke omtrent like mye gikk ned fra 50,2 til 43,5 prosent.

18. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2007?

Forventet årslønnsvekst i egen bedrift i 2007			
		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	4,7	4,8
	Utvalg	300	298

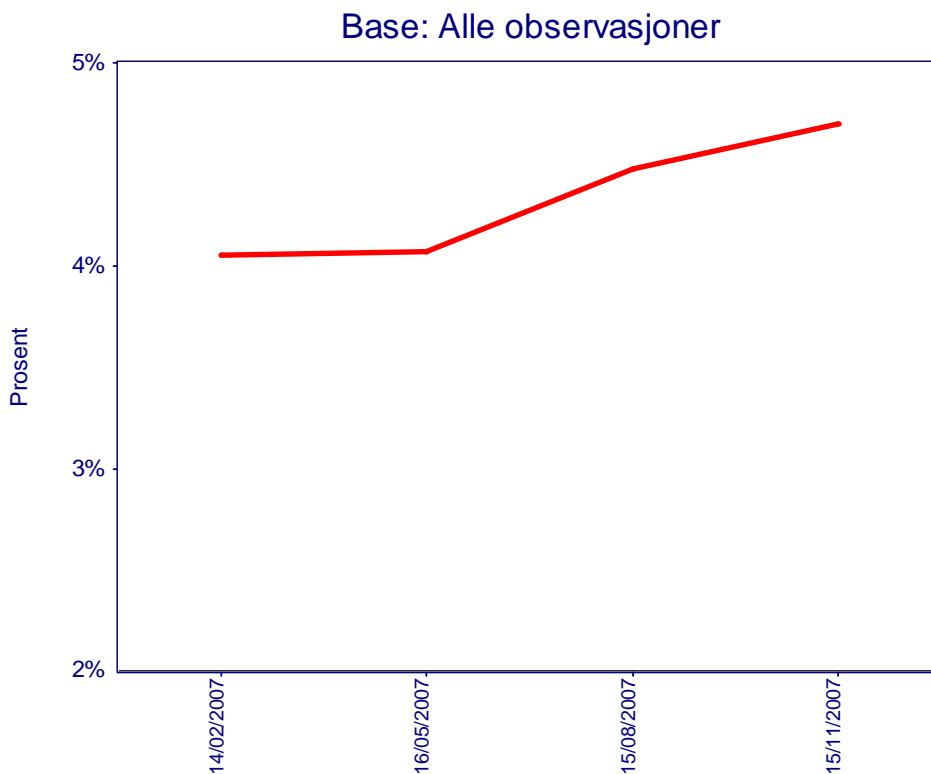
Næringslivsledernes estimat for lønnsvekst (i egen bedrift) i 2007 økte med 0,1 prosentpoeng i fjerde kvartal 2007, fra 4,7 til 4,8 prosent.

19. Hva forventer du at årslønnsveksten i din bedrift vil bli i 2008?

Forventet årslønnsvekst i 2008

1 Quarter Roll

— Totalt

Forventet årslønnsvekst i egen bedrift 2008			
		3.kvartal 2007	4. kvartal 2007
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	4,5	4,7
	Utvalg	293	289

Forventet årslønnsveksten i egen bedrift for 2008 gikk blant næringslivslederne opp fra 4,5 prosent i tredje kvartal til 4,7 prosent i fjerde kvartal.

20. Har lønnsomheten i din bedrift blitt bedre, blitt svekket eller vært uendret de siste 12 mnd?

Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd

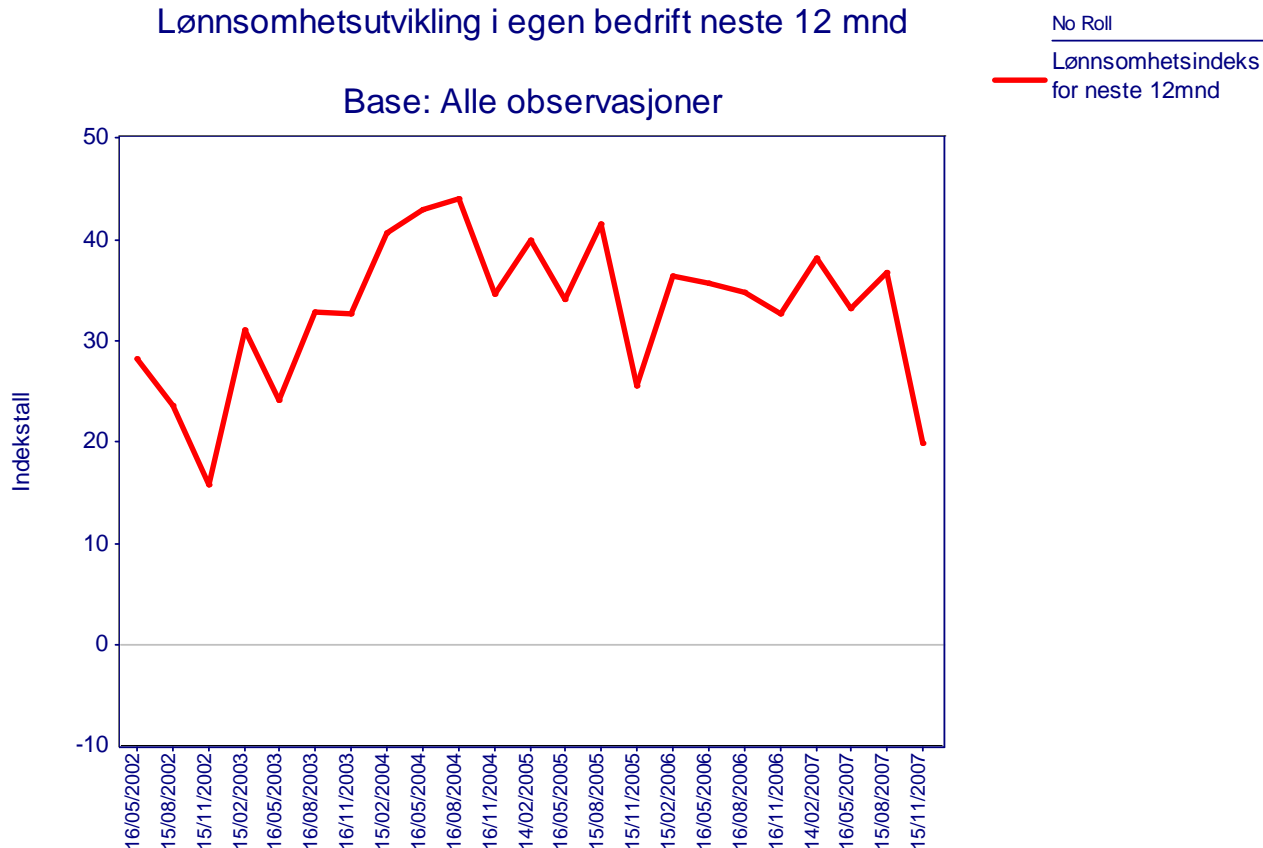
Indeksen angir differensen mellom andelen med svaret "bedret lønnsomhet" og andelen "svekket lønnsomhet"

Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift siste 12 mnd			
		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Totalt		29,9	29,0
	Utvalg	300	298

Lønnsomhetsindeksen for siste 12 måneder gikk i fjerde kvartal 2007 ned med 0,9 indekspoeng til 29,0 poeng.

21. Tror du lønnsomheten i din bedrift vil bli bedre, bli svekket eller holde seg uendret de neste 12 mnd.?

Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd

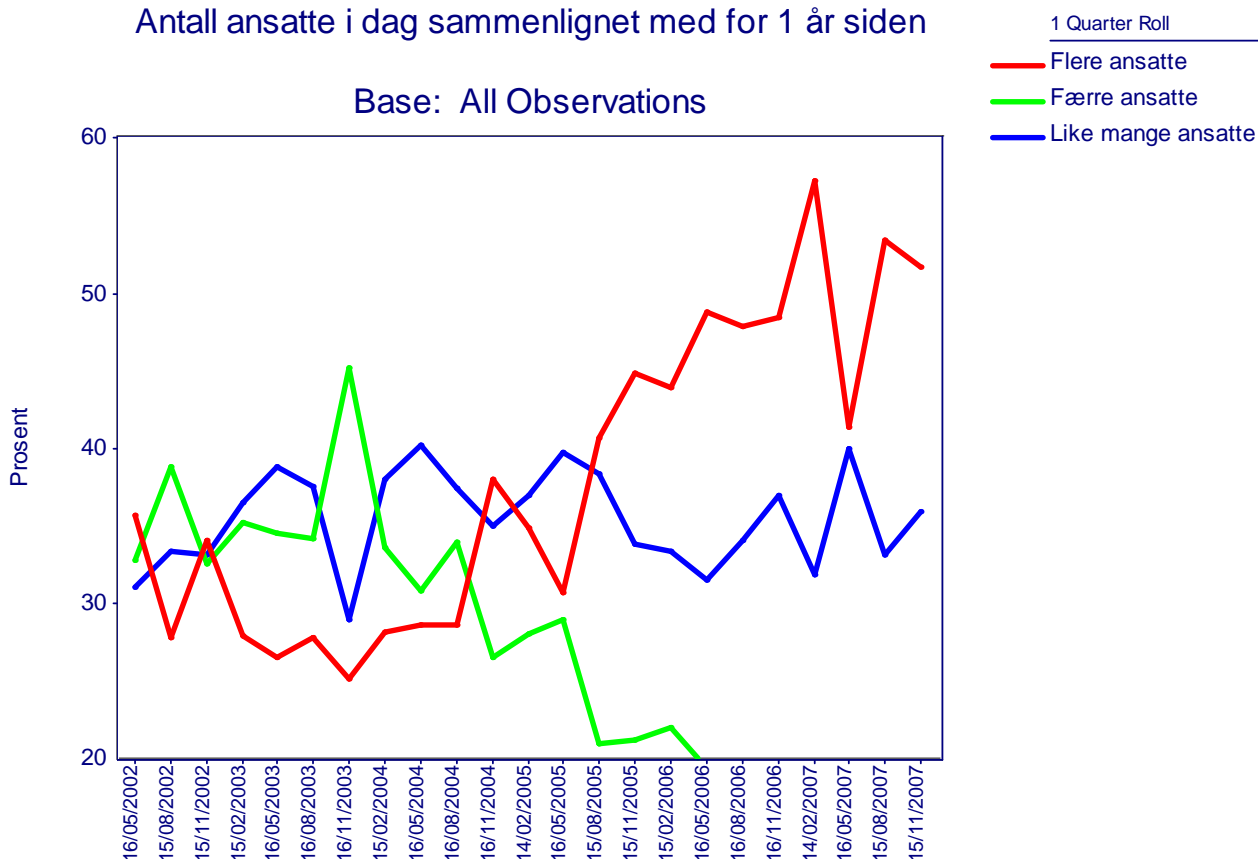
Indeksen angir differansen mellom andelen med svaret "bedret lønnsomhet" og andelen "svekket lønnsomhet"

Lønnsomhetsutvikling i egen bedrift neste 12 mnd			
		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Totalt		36,7	20,0
	Utvalg	300	299

Lønnsomhetsindeksen for neste 12 måneder gikk i tredje kvartal 2007 ned med 16,7 indekspoeng til 20,0 poeng.

22. Sammenlignet med ett år tidligere, har bedriften i dag flere ansatte, færre ansatte eller like mange ansatte?

Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden

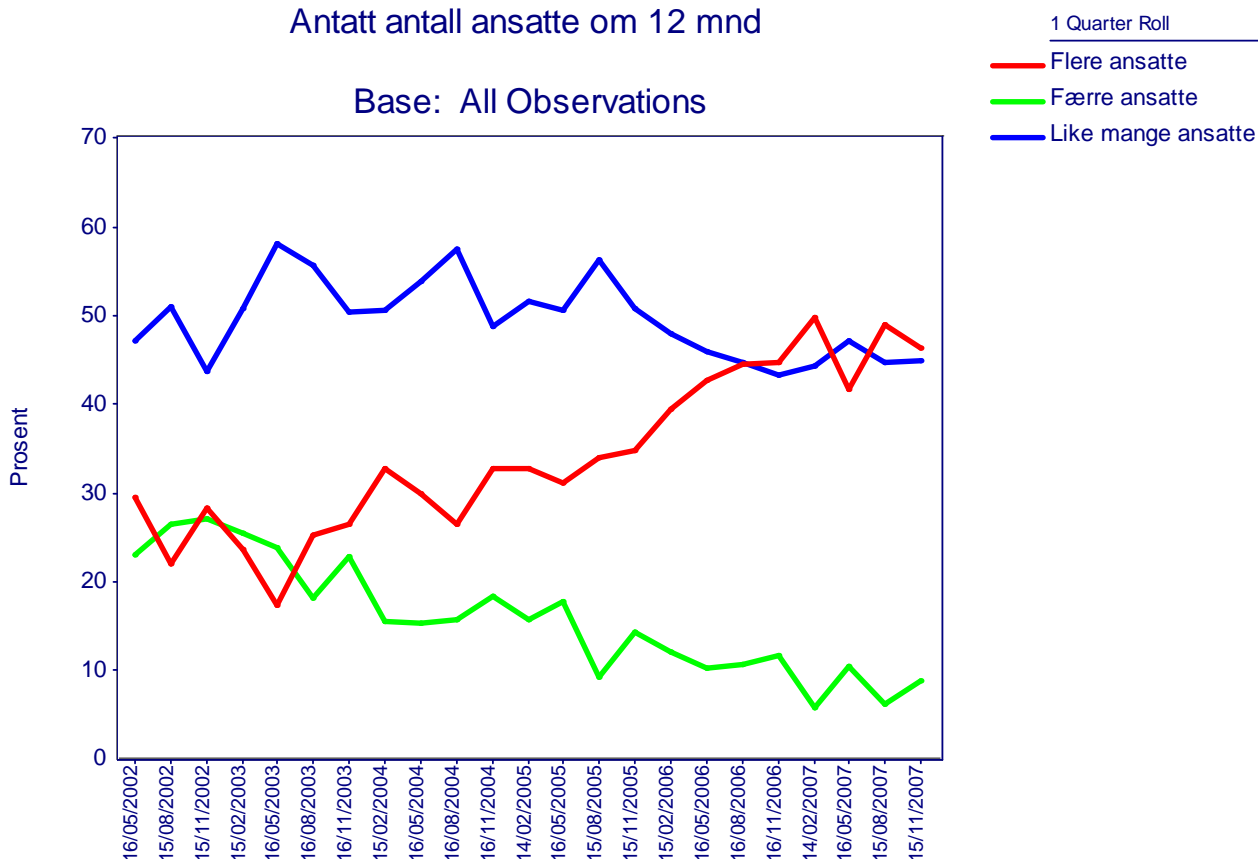

Antall ansatte i dag sammenlignet med for 1 år siden			
		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Flere ansatte	Prosentandel	53,5	51,7
Færre ansatte	Prosentandel	12,7	12,3
Like mange ansatte	Prosentandel	33,1	35,9
	Utvalg	300	300

Andelen næringslivsledere som oppgav at de har flere ansatte enn hva de hadde for 12 måneder siden gikk ned fra 53,5 prosent i tredje kvartal til 51,7 prosent i fjerde kvartal. Andelen som oppgav at de har færre ansatte gikk ned fra 12,7 til 12,3 prosent, mens andelen som oppgav at de har like mange ansatte økte fra 33,1 prosent til 35,9 prosent.

23. Tror du bedriften om 12 mnd. vil ha flere ansatte enn i dag, færre ansatte eller like mange?

Antatt antall ansatte om 12 mnd

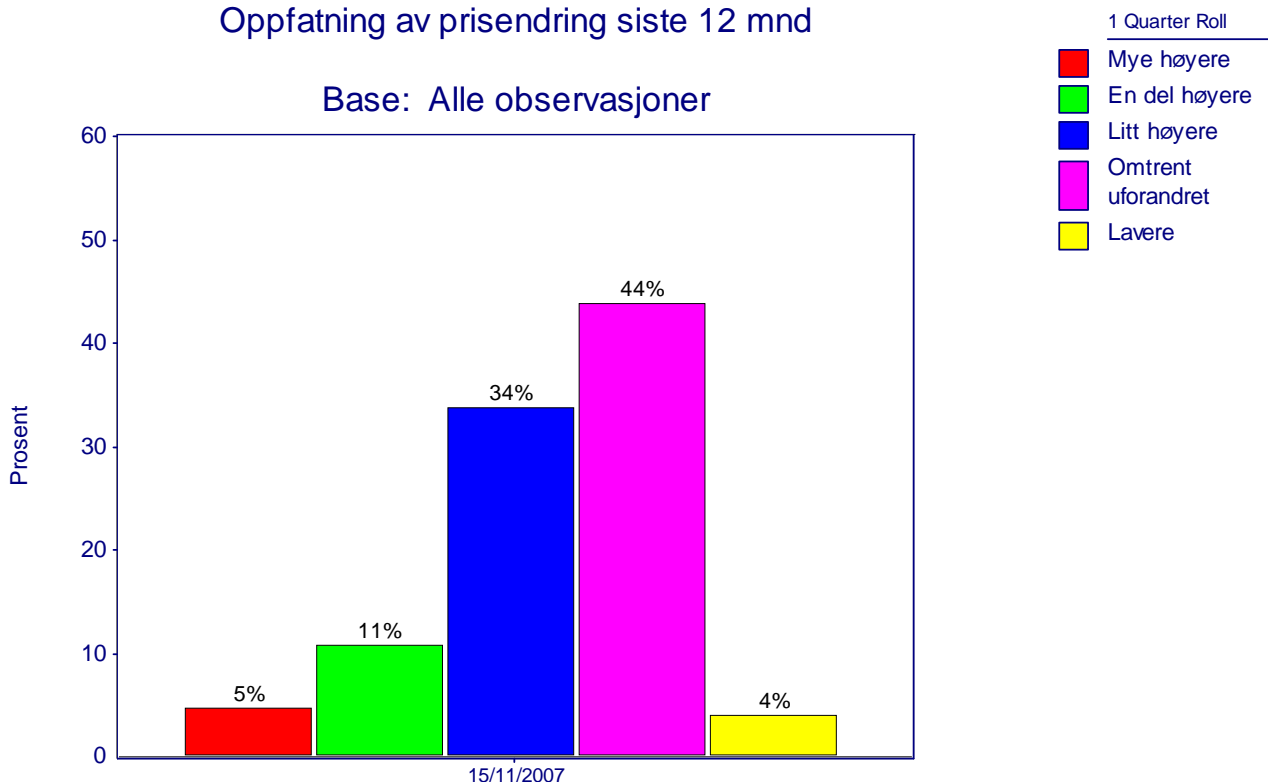
Antatt antall ansatte om 12 mnd		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Flere ansatte	Prosentandel	49,0	46,3
Færre ansatte	Prosentandel	6,3	8,7
Like mange ansatte	Prosentandel	44,7	45,0
	Utvalg	300	300

46,3 prosent av næringslivslederne oppgav i fjerde kvartal 2007 at de forventer å ha flere ansatte om 12 måneder, mot 49,0 prosent i tredje kvartal. Andelen som forventer å ha færre ansatte om 12 måneder gikk opp fra 6,3 til 8,7 prosent, mens andelen som forventer å ha like mange ansatte gikk opp fra 44,7 til 45,0 prosent.

Husholdningene:

24a. Sammenliknet med for 12 måneder siden, synes du prisene på varer og tjenester er mye høyere, en del høyere, litt høyere, om lag uforandret eller lavere?

Oppfatning av prisendring siste 12 mnd

Oppfatning av prisendring siste 12 mnd		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Mye høyere	Prosentandel	3,9	4,7
En del høyere	Prosentandel	9,3	10,9
Litt høyere	Prosentandel	35,4	33,8
Omtrent uforandret	Prosentandel	45,4	43,8
Lavere	Prosentandel	3,4	3,9
	Utvalg	985	971

Andelen av husholdningene som i fjerde kvartal 2007 var av den oppfatning at prisene på varer og tjenester er mye høyere enn for ett år siden gikk opp fra 3,9 til 4,7 prosent. Andelen som oppfatter at prisene er lavere var på 3,9 prosent mot 3,4 prosent i forrige kvartal. Andelen som oppfatter at prisene er omtrent uforandret var på 43,8 prosent i fjerde kvartal mot 45,4 prosent i tredje kvartal.

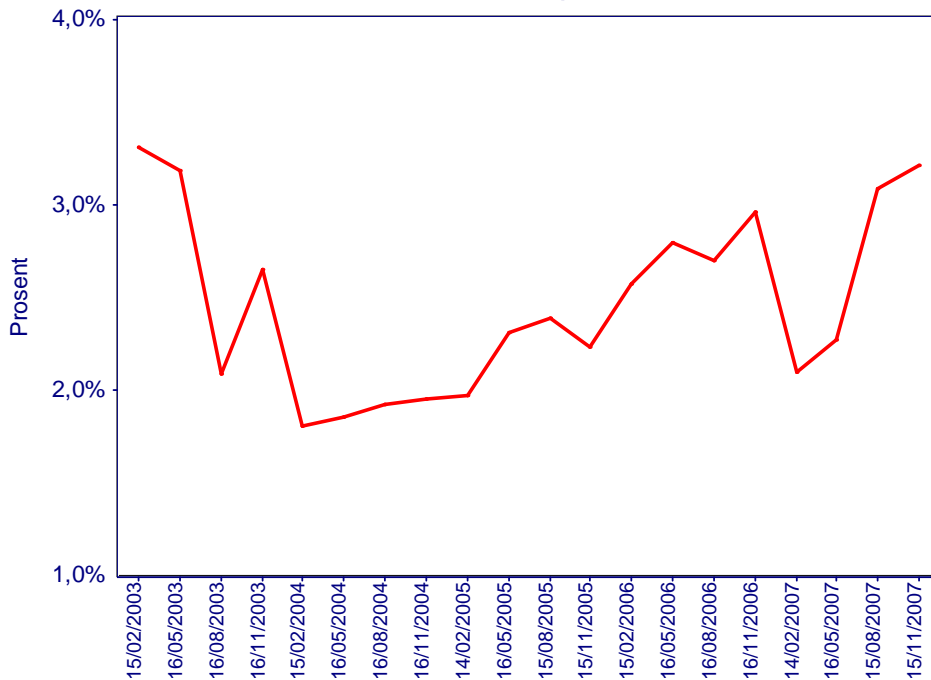
24b. Omtrent hvor mye tror du prisene har endret seg målt i prosent?

Oppfatning av prisendring siste 12 mnd i prosent

1 Quarter Roll

— Totalt

Base: Alle respondenter

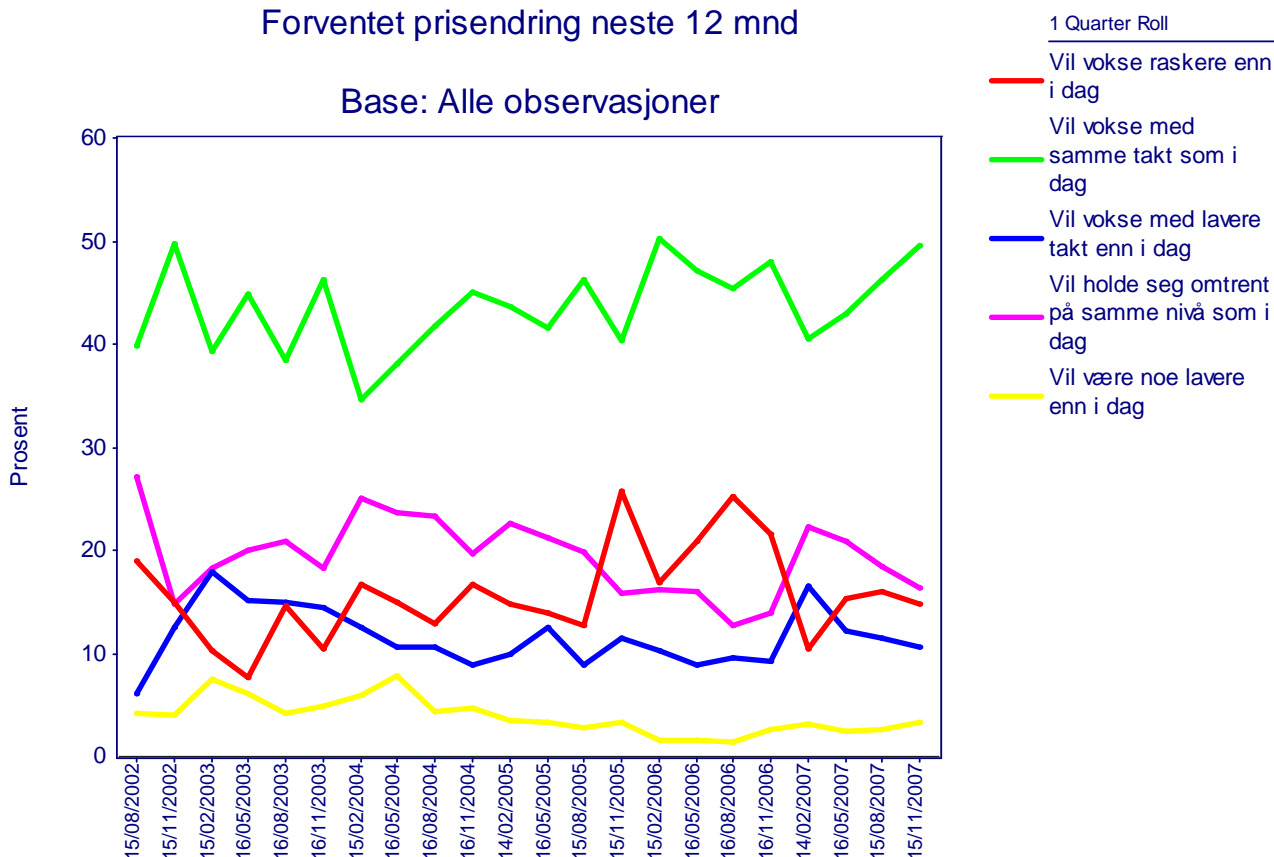

Oppfatning av prisendring siste 12 mnd i prosent			
		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	3,1	3,2
	Utvalg	698	688

Oppfattet prisendring i prosent siste 12 måneder gikk blant husholdningene opp i fjerde kvartal 2007 med 0,1 prosentpoeng, til 3,2 prosent.

25a. Tror du at prisene i løpet av de neste 12 månedene vil vokse raskere enn i dag, vokse med samme takt som i dag, vokse, men saktere enn i dag, være uendret eller være noe lavere enn i dag?

Forventet prisendring neste 12 mnd

Forventet prisendring neste 12 mnd		3. kvartal 2007	4. kvartal 2007
Vil vokse raskere enn i dag	Prosentandel	16,1	14,8
Vil vokse med samme takt som i dag	Prosentandel	46,3	49,7
Vil vokse med lavere takt enn i dag	Prosentandel	11,6	10,7
Vil holde seg omtrent på samme nivå	Prosentandel	18,5	16,4
Vil være noe lavere enn i dag	Prosentandel	2,7	3,5
	Utvalg	985	951

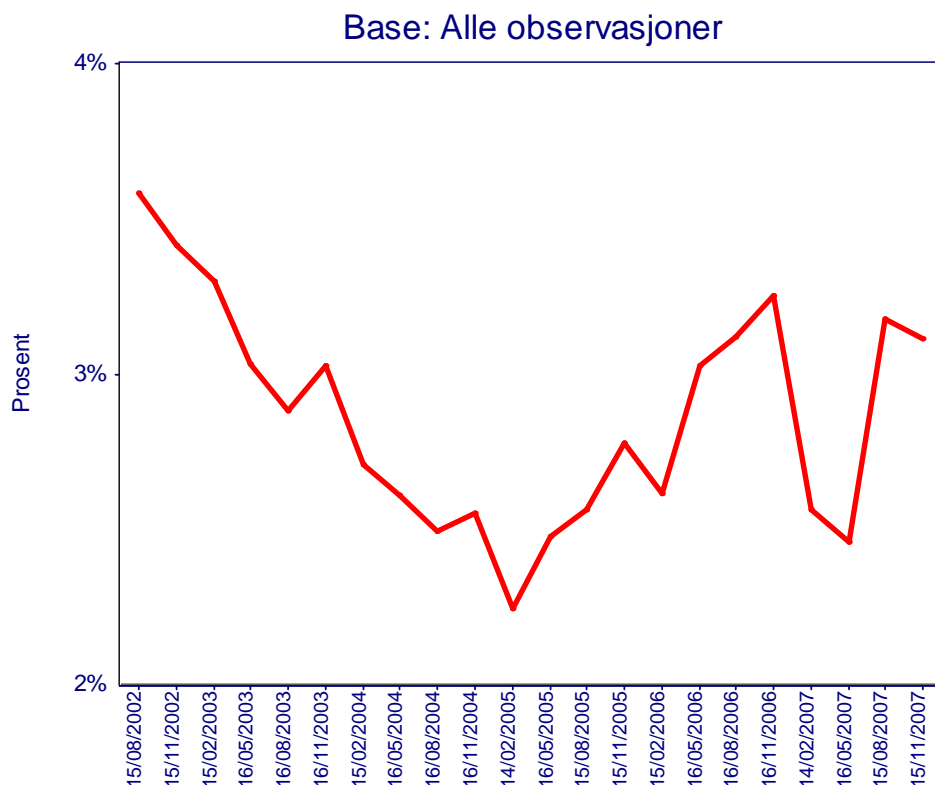
14,8 prosent av husholdningene forventer at prisene de neste 12 måneder vil vokse raskere enn i dag, mot 16,1 prosent i tredje kvartal. 49,7 prosent av husholdningene forventer at prisene på varer og tjenester de neste 12 måneder vil vokse med samme takt som i dag mot 46,3 prosent i forrige kvartal. Andelen som forventer at prisene vil være noe lavere enn i dag gikk opp fra 2,7 til 3,5 prosent.

25b. Sammenliknet med dagens prisnivå, hvor mange prosent tror du prisene kommer til å stige de nærmeste 12 månedene?

Forventet prisendring neste 12 mnd i prosent

1 Quarter Roll

— Totalt

Forventet prisendring neste 12 mnd i prosent			
		3.kvartal 2007	4. kvartal 2007
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	3,2	3,1
	Utvalg	719	720

Forventet prisendring neste 12 måneder gikk blant husholdningene ned med 0,1 prosentpoeng, fra 3,2 prosent i tredje kvartal til 3,1 prosent i fjerde kvartal 2007.

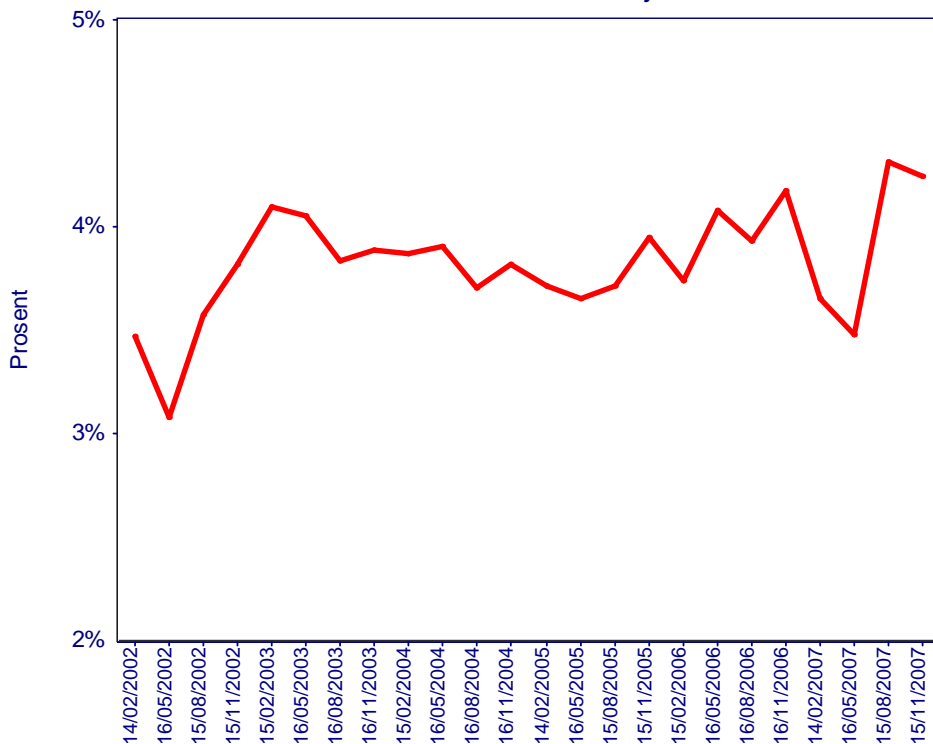
26. Hva tror du den generelle prisveksten blir om 2-3 år, målt i prosent?

Forventet prisvekst om 2-3 år i prosent

1 Quarter Roll

— Totalt

Base: Alle observasjoner

Forventet prisvekst om 2-3 år i prosent		
		3.kvartal 2007
		4. kvartal 2007
Totalt	Gjennomsnittlig verdi	4,3
	Utvalg	627
		655

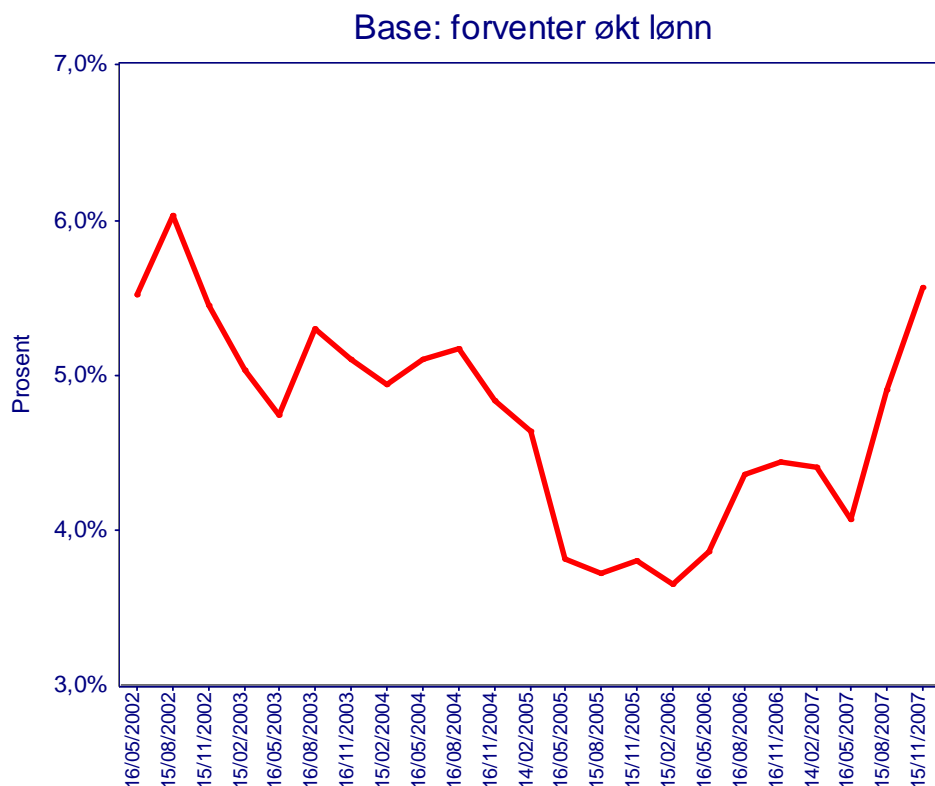
Forventet prisvekst om 2-3 år gikk blant husholdningene ned med 0,1 prosentpoeng fra 4,3 prosent i forrige kvartal til 4,2 prosent.

27. Omtrent hvor mange prosent tror du din lønn eller pensjon vil endres de neste 12 månedene?

Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent

1 Quarter Roll

— Totalt

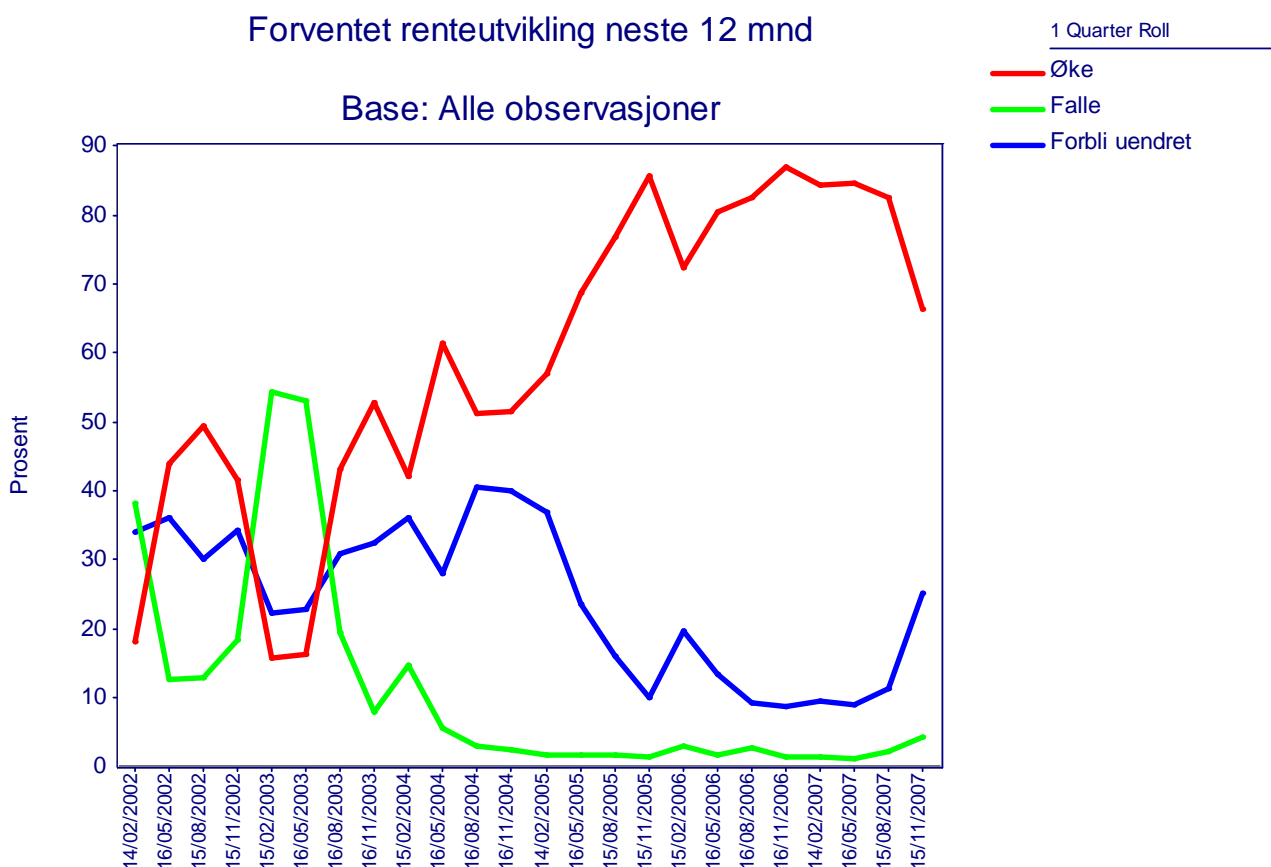

Forventet lønnsutvikling om 1 år i prosent			
		3.kvartal 2007	4. kvartal 2007
Totalt	Gjennomsnittlig verdi ¹	4,9	5,6
	Utvalg	789	764

Forventet lønnsøkning neste 12 måneder var blant husholdningene på 5,6 prosent i fjerde kvartal mot 4,9 prosent i tredje kvartal.

¹ Grensen for ekstremverdier ble endret 2. kvartal 2005 i forhold til tidligere målinger. Dette har påvirket resultatet noe, og kan dermed betraktes som et brudd i statistikken.

28. Tror du nivået på innskudds- og lånerenter vil øke, falle eller forbli uendret de neste 12 månedene?

Forventet renteutvikling neste 12 mnd			
		3.kvartal 2007	4. kvartal 2007
Øke	Prosentandel	82,7	66,4
Falle	Prosentandel	2,2	4,3
Forbli uendret	Prosentandel	11,4	25,2
	Utvalg	985	959

Andelen i husholdningene som forventer en økning i rentene gikk ned med 16,3 prosentpoeng i fjerde kvartal 2007 til 66,4 prosent. Samtidig gikk andelen som forventer at renten skal falle opp fra 2,2 til 4,3 prosent, mens andelen som forventer at renten skal forbli uendret gikk opp fra 11,4 til 25,2 prosent.